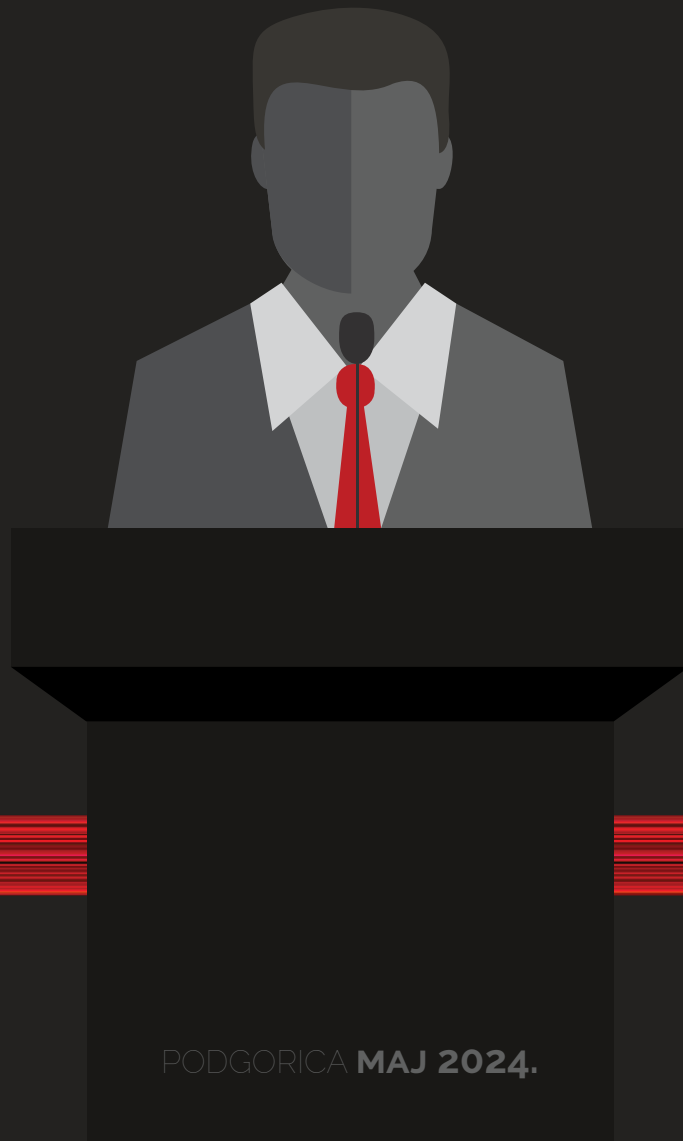

UMJETNIČKA DJELA
U CRNOGORSKIM
DRŽAVNIM INSTITUCIJAMA
(2006-2022)

UMJETNIČKA DJELA
U CRNOGORSKIM
DRŽAVNIM INSTITUCIJAMA
(2006-2022)

AUTORKA: DR TATJANA KOPRIVICA

PODGORICA
MAJ 2024.

CENTAR ZA
DEMOKRATSKU
TRANZICIJU

AKCIJA^{CDT}

IMPRESUM:

Izdavač: Centar za demokratsku tranziciju

www.cdtmn.org

Autorka: dr Tatjana Koprivica

Za izdavača: Dragan Koprivica

Grafički dizajn: LUMI studio

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње
ISBN 978-9940-583-25-5
COBISS.CG-ID 29376516

PODGORICA 2024.

05 — UVOD

08 — PRAVNI
OKVIR

Nadzor nad primjenom Zakona o
državnoj imovini

Kaznena politika

11 — PRESJEK
STANJA

Evidencija o umjetničkim
djelima u državnim institucijama

Umjetnička djela ili
kancelarijski namještaj?

Porijeklo umjetničkih djela
u državnim institucijama

Najznačajnije kolekcije
umjetničkih djela

Autori i autorke umjetničkih djela

Motivi i tehnike umjetničkih djela

Politike državnih institucija vezane za
nabavku umjetničkih djela

Umjetnička djela iz muzejskih
institucija koja su pozajmljena
državnim institucijama

Otuđena umjetnička
djela iz državnih institucija

Umjetnička djela u državnim
institucijama koje su privatizovane

Umjetnička djela u transformacijama
državnih institucija

Umjetnička djela diplomatsko-
konzularnim predstavništvima
Crne Gore

Zakupnine ateljea plaćene
umjetničkim djelima

Umjetnička djela u izvještajima
Državne revizorske institucije
Crne Gore

SADRŽAJ

PREPORUKE — 31

SPISAK
ILUSTRACIJA — 33

APPENDIX 1-3 — 34

UVOD

U vlasništvu državnih institucija u Crnoj Gori nalazi se značajan broj predmeta istorijsko-dokumentarne, umjetničke i kulturne vrijednosti (slike, ikone, skulpture, predmeti od plemenitih metala, tapiserije, povelje i drugi predmeti likovne i primijenjene umjetnosti, kao i drugi predmeti i djela od istorijskog, umjetničkog i kulturnog značaja), koje je stekla Crna Gora i opštine, odnosno drugi organi i organizacije koje koriste sredstva javnih prihoda.¹

Crna Gora nema preciznu i centralizovanu evidenciju umjetničkih djela koja se nalaze u državnim institucijama. CDT je dobio odgovore od 111 institucija, od kojih 22 ne posjeduju predmete dokumentarne, umjetničke i kulturne vrijednosti, 20 ne posjeduju informaciju o njima (što ne znači da ih ne posjeduju), a 69 ih posjeduju.

Od ove posljednje skupine, samo jedna institucija vodi zakonom propisanu evidenciju.

U istraživanju, u čijem fokusu je period od 2006. do 2022. godine, su evidentirani mnogobrojni problemi: neadekvatno i neprecizno vođenje evidencije, nedostatak procjene vrijednosti od stručnih procjenitelja ili neadekvatna procjena njihove vrijednosti, nepostojanje precizne dokumentacije o umjetničkim djelima koja su, iz Državnog muzeja Crne Gore na Cetinju, posuđena na upotrebu državnim institucijama, neadekvatno staranje o njima i dr.

¹U ovom istraživanju CDT je analizirao predmete istorijsko-dokumentarne, umjetničke i kulturne vrijednosti koje su u vlasništvu državnih organa, organa lokalne samouprave i javnih službi čiji je osnivač Crna Gora, ne i u fondovima muzejskih institucija.

Nedostatak precizne evidencije o umjetničkim djelima je uzrokovalo da su neka od njih otuđena, nijesu nikad pronađena i da nije bilo krivične odgovornosti za ove slučajeve. Druga su završila kao stečajna masa prilikom mijenjanja vlasničke strukture u državnim institucijama.

Promet umjetnina na tržištu Crne Gore je mali.² Pored novca koji se izdvaja za godišnje otkupe radova od strane muzejskih institucija, izdvajanje za kupovinu umjetničkih djela od strane državnih institucija je važno za crnogorske umjetnike/-ce.

Rijetki su tekstovi u stručnim i naučnim časopisima koji se odnose problematiku umjetničkih djela u državnim institucijama u Crnoj Gori u istraživačnom periodu. Na problem otuđenja umjetničkih djela iz državnih institucija ukazivano je u tekstovima u štampi, na portalima i dr.

Naše istraživanje bazirano je na zvaničnim podacima koje smo dobili od organa koji koriste, upravljaju ili raspolažu stvarima ili drugim dobrima u državnoj imovini (državni organi, organi lokalne samouprave i javnih službi čiji je osnivač Crna Gora, odnosno lokalna samouprava i drugi organi i organizacije koje koriste sredstva budžeta ili upravljaju državnom imovinom), shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, uvidom u relevantne zvanične baze podataka, literaturu i novinske tekstove.³

Na osnovu uvida u dokumentaciju, evidentno je da je značajno manji broj umjetničkih djela došao u posjed državnih institucija u Crnoj Gori u periodu 2006 – 2022, nego u periodu od šezdesetih godina XX vijeka do početka XXI vijeka. Netransparentno vođenje dokumentacije otežava i istraživačima/-cama analize opusa pojedinih umjetnika/-ca, odnosno čine ih nedostupnim za adekvatnu stručnu i naučnu obradu.

CDT nije dobio odgovor na zahtjev za slobodan pristup informacijama od Ministarstva finansija, Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva prosvjete, Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, Ministarstva kapitalnih investicija, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, više jedinica Univerziteta Crne Gore (Rektorat, Ekonomski fakultet, Elektrotehnički fakultet, Fakultet dramskih umjetnosti, Fakultet političkih nauka, Filozofski fakultet,

²<https://www.monitor.co.me/volim-i-ja-no-nemam/> (pristupljeno 23. 11. 2023).

³U periodu jul – decembar 2023. godine, CDT je poslao zahtjeve na više od 200 adresa državnih institucija u Crnoj Gori.

Mašinski fakultet, Metalurški fakultet, Pomorski fakultet, Pravni fakultet, Prirodnomatematički fakultet, Institut za napredne studije, Istorijski institut), Kliničkog centra Crne Gore, Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, Instituta za javno zdravlje, Uprave za imovinu, Luke Bar, Luke Kotor, opštine Ulcinj⁴ i više od 80 institucija.

Zbog preglednosti i čitljivosti objavljujemo manji dio materijala do koga smo došli u procesu istraživanja ali smo spremni da ostatak stavimo na raspolaganje zainteresovanoj javnosti.

Publikacija je pripremljena u okviru projekta "Akcija" koji ima za cilj uključivanje pojedinki i pojedinaca, udruženja i NVO-a sa visokim stručnim referencama u dijalog o svim važnim problemima koje opterećuju naše društvo. Na ovaj način stvaramo svojevrsnu bazu znanja o različitim segmentima funkcionisanja države, koju ćemo ponuditi državnim organima kao podršku za stvaranje boljeg i pravednijeg društva.

Ostajemo otvoreni sa sve dobronamjerne sugestije i kritike ove naše publikacije i za direktni ili javni dijalog po svim važnim pitanjima koje u njoj obrađujemo.

CDT tim

⁴Zahtjev CDT-a za SPI Ministarstvu finansija, 27. 7. 2023 (br. 012-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Ministarstvu vanjskih poslova 27. 7. 2023 (br.025-07 /23); Zahtjev CDT-a za SPI Ministarstvu prosvjete, 27. 7. 2023 (br. 021-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava 27. 7. 2023 (br. 016-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Ministarstvu kapitalnih investicija, 27. 7. 2023 (br. 014-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, 27. 7. 2023 (br. 019-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Rektoratu UCG, 27. 7. 2023 (br. 027-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Ekonomskom fakultetu UCG, 27. 7. 2023 (br. 031-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Elektrotehničkom fakultetu UCG , 27. 7. 2023 (br. 030-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Fakultetu dramskih umjetnosti UCG, 27. 7. 2023 (br. 032-07/2); Zahtjev CDT-a za SPI Fakultetu političkih nauka UCG, 27. 7. 2023 (br. 034-07/23); Zahtjev CDT-a za SP Filozofskom fakultetu UCG u Nikšiću, 27. 7. 2023 (br. 038-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Mašinskom fakultetu UCG, 27. 7. 2023 (br. 040-07/23; Zahtjev CDT-a za SPI Metalurškom fakultetu UCG, 27. 7. 2023 (br. 042-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Pomorskom fakultetu UCG, 27. 7. 2023 (br. 044-07/23; Zahtjev CDT-a za SPI Pravnom fakultetu UCG, 27. 7. 2023 (br. 045-07/23; Zahtjev CDT-a za SPI Prirodnomatematičkom fakultetu UCG, 27. 7. 2023 (br. 046-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Institutu za napredne studije UCG , 27. 7. 2023 (br. 048-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Istorijskom institutu UCG, 27. 7. 2023 (br. 049-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Kliničkom centru Crne Gore, 11. 8. 2023 (br. 068-08/23); Zahtjev CDT-a za SPI Fondu penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, 11. 8. 2023 (br. 056-08/23); Zahtjev CDT-a za SPI Institutu za javno zdravlje, 11. 8. 2023 (br. 062-08/23); Zahtjev CDT-a za SPI Upravi za imovinu, 11. 8. 2023 (br. 084-08/23); Zahtjev CDT-a za SPI Luci Bar, 27. 7. 2023 (br. 053-07/23); Zahtjev CDT-a za SPI Luci Kotor, 27. 7. 2023 (br.054-07/23; Zahtjev CDT-a za SPI Opštini Ulcinj, 5. 12. 2023 (br. 058-12/23).

PRAVNI OKVIR

Član 10 *Zakona o državnoj imovini*, definiše da su predmeti istorijsko-dokumentarne, umjetničke i kulturne vrijednosti - slike, ikone, skulpture, predmeti od plemenitih metala, tapiserije, povelje i drugi predmeti likovne i primijenjene umjetnosti, kao i drugi predmeti i djela od istorijskog, umjetničkog i kulturnog značaja, koje je stekla Crna Gora i opštine, odnosno drugi organi i organizacije koje koriste sredstva javnih prihoda.⁵

Uprava za imovinu je nadležna za vođenje evidencije o državnoj imovini, u skladu sa *Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave*.⁶

⁵*Zakon o državnoj imovini, Službeni list Crne Gore*, br. 21/2009 i br. 40/2011.

⁶*Službeni list Crne Gore* br. 38/03, 22/08, 42/11, 25/12, 61/12;

U *Uredbi o uslovima i načinu korišćenja predmeta umjetničke i kulturne vrijednosti u svojini Crne Gore* (član 3), predmetima umjetničke i kulturne vrijednosti, u smislu ove uredbe, smatraju se: slike, crteži, mozaici i tapiserije ručno izrađene na bilo kojoj podlozi i od bilo kog materijala; izvorne grafike i skulpture; fotografije i filmovi sa pripadajućim negativima; rukopisi, inkunabule, knjige, uključujući i karte i notne zapise; knjige, publikacije, štampane geografske i druge karte, namještaj i druge pokretne stvari starije od 75 godina; povelje i druga akta u skladu sa zakonom.⁷, a ako državni organ nije u stanju da ih čuva na propisan način, „dužan je da ih preda muzeju odnosno biblioteci čiji je osnivač Crna Gora“ (član 6).⁷

Ovim aktom je definisano da su, ako je neki od predmeta proglašen za kulturno dobro, državni organi i javne službe, dužni da taj predmet koriste i štite u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita kulturnih dobara.⁸

Način evidencije predmeta istorijsko-dokumentarne, umjetničke i kulturne vrijednosti vodi se u skladu sa *Uredbom o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini*.⁹

Predmeti istorijsko-dokumentarne, umjetničke i kulturne vrijednosti evidentiraju se na obrascu PS-2 (član 9).¹⁰

⁷*Uredbe o uslovima i načinu korišćenja predmeta umjetničke i kulturne vrijednosti u svojini Crne Gore, Službeni list Crne Gore, br. 29/2011, od 17. 6. 2011. U članu 3 je definisano i: „Ukoliko je neki od predmeta iz stava 1 ovog člana proglašen za kulturno dobro, državni organi i javne službe iz člana 2 ove Uredbe, dužni su da taj predmet koriste i štite u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita kulturnih dobara. U članu 5 stoji: „Organ je dužan da izvrši popis predmeta iz člana 3 ove uredbe i vodi evidenciju u skladu sa propisom kojim se uređuje način vođenja evidencije i popisa stvari u državnoj svojini“, a u članu 6: „Organ je dužan da izvrši popis predmeta iz člana 3 ove uredbe koji se nalaze u službenim prostorijama koje koristi pribavi od organa uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara mišljenje o vrijednosti tih predmeta i uslovima i načinu njihovog čuvanja, održavanja i korišćenja.“*

⁸*Uredba o uslovima i načinu korišćenja predmeta umjetničke i kulturne vrijednosti u svojini Crne Gore, Službeni list Crne Gore, br. 29/2011, od 6. juna 2011.*

⁹*Uredba o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini, Službeni list Crne Gore, br. 13/10 od 12. 3. 2010. U članu 2 ove Uredbe stoji: „U jedinstvenu evidenciju državne imovine koju vodi Uprava za imovinu upisuju se podaci iz posebnih evidencija državnih organa koji te stvari koriste, podaci državnih organa u čijoj su nadležnosti te stvari i registra nepokretnosti za imovinu kojom raspolaže Crna Gora, odnosno registara nepokretnosti za imovinu koju vode nadležni organi opštine, za imovinu kojom raspolažu opštine.“*

¹⁰*Uredba o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini, Službeni list Crne Gore, br. 13/10 od 12. 3. 2010. U članu 5 ove Uredbe stoji: „Predmeti istorijsko-dokumentarne, umjetničke i kulturne vrijednosti i druga imovinska prava kojima raspolaže Crna Gora, odnosno opština vode se u jedinstvenoj evidenciji iz člana 2 stav 4 ove uredbe.“*

Prema zakonskim odredbama, popis umjetničkih djela i djela od istorijskog i umjetničkog značaja, vrši se bez unošenja vrijednosti,¹¹ a umjetnička djela ne podliježu amortizaciji.¹²

NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA O DRŽAVNOJ IMOVINI

Nadzor nad primjenom *Zakona o državnoj imovini* sprovodi *Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine*.¹³

KAZNENA POLITIKA

Prekršajne odredbe definisane su *Zakonom o državnoj imovini*.

Kako među predmetima istorijsko-dokumentarne, umjetničke i kulturne vrijednosti koji su u posjedu državnih institucija, mogu biti i oni koji imaju i status kulturnog dobra, na njih se odnosi i član 253a *Krivičnog zakonika Crne Gore*, kojim je propisano da će se zatvorom od jedne do osam godina kazniti onaj ko ošteti, uništi ili učini neupotrebljivim kulturno dobro.¹⁴

¹¹U članu 13 *Uputstva o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini* stoji da „Popis umjetničkih slika, ikona, skulptura, predmeta od plemenitih metala, i djela od istorijskog i umjetničkog značaja koja se nalaze u službenim i drugim prostorijama koje koriste organi za ostvarivanje funkcije, vrši se bez unošenja vrijednosti“. Na osnovu člana 16 *Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini*, (*Službeni list Crne Gore*, br. 13/10), Ministarstvo finansija donijelo je *Uputstvo o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini*, *Službeni list Crne Gore*, br. 47/11 od 23. 9. 2011.

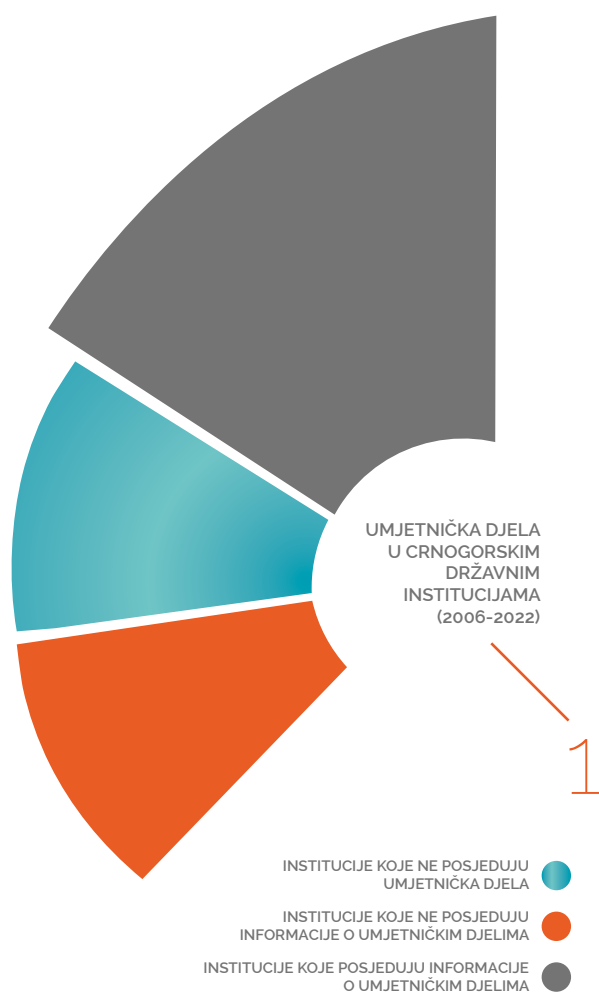
¹²U članu 2 *Pravilnika o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije* stoji da amortizaciji podliježu osnovna sredstva koja obuhvataju materijalna i nematerijalna sredstva čiji je vijek trajanja duži od jedne godine i čija vrijednost prelazi 300 EUR-a, osim zemljišta i umjetničkih djela. *Pravilnik o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije*, SL CG 028/02 od 13. 6. 2002 i SL CG br. 130/21 od 16. 12. 2021.

¹³*Zakon o državnoj imovini*, *Službeni list Crne Gore*, br. 21/2009 i br. 40/2011.

¹⁴*Krivični zakonik Crne Gore*, SLRCG, br. 70/2003, 13/2004 - ispr. i 47/2006 i SLCG, br. 40/2008, 25/2010, 32/2011, 64/2011 - dr. zakon, 40/2013, 56/2013 - ispr., 14/2015, 42/2015, 58/2015 - dr. zakon, 44/2017, 49/2018, 3/2020, 26/2021 - ispr., 144/2021 i 145/2021, 110/2023.

PRESJEK STANJA

EVIDENCIJA O UMJETNIČKIM DJELIMA U DRŽAVNIM INSTITUCIJAMA

U odnosu na analizirane podatke koji su dostavljeni CDT-u od strane 111 institucija, možemo ih svrstati u tri grupe (il. 1):

I Institucije koje ne posjeduju umjetnička djela (22): Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma, Ministarstvo evropskih poslova, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Monstat - Uprava za statistiku, Agencija za nadzor osiguranja, Agencija za civilno vazduhoplovstvo, REGAGEN, Fond za zaštitu depozita, Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, Muzički centar Crne Gore, Arhitektonski fakultet u Podgorici, Ispitni centar, ToMontenegro, CEDIS, Muzička akademija na Cetinju, Fakultet za turizam i hotelijerstvo u Kotoru, JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“ u Mojkovcu, Filološki fakultet u Nikšiću, JU Centar za kulturu Pljevlja i Opština Zeta.¹⁵

¹⁵Dokumentacija iz ovih institucija dostavljena CDT-u tokom istraživanja prezentovana je u Appendix-u 1 ovog dokumenta, na strani 34.

II Institucije koje ne posjeduju informaciju o umjetničkim djelima (20), što ne znači da ne posjeduju i umjetnička djela:

Ministarstvo kulture, Predsjednik Crne Gore, Vlada Crne Gore, Vrhovni sud, Vrhovno državno tužilaštvo u Podgorici, Uprava za inspekcijske poslove, Uprava za izvršenje krivičnih sankcija, Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Agencija za nacionalnu bezbjednost (ANB), Agencija za sprječavanje korupcije, Filmski centar Crne Gore, Željeznički prevoz Crne Gore AD Podgorica, Opština Budva, Prijestonica Cetinje, Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, Opština Gusinje, Opština Kolašin, EPCG - Željezara Nikšić, Opština Plav, Šavnik JU Centar za kulturu, sport i medije.

III Institucije koje imaju (djelimične) informacije o umjetničkim djelima koje posjeduju (69):

Ministarstvo odbrane, Ministarstvo javne uprave, Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja, Ministarstvo pravde, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Skupština Crne Gore, Ustavni sud Crne Gore, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Zavod za školstvo, Uprava prihoda i carina, Uprava za ljudske resurse, Uprava za igre na sreću, Agencija za elektronske medije, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice d. o. o., Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore, Investiciono-razvojni fond Crne Gore A. D., JU Glavni grad Podgorica, JU Muzeji i galerije Podgorice, KIC „Budo Tomović“, Crnogorsko narodno pozorište, Biotehnički fakultet, Građevinski fakultet, Medicinski fakultet, Državna izborna komisija, Državna revizorska institucija, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, Centralna banka Crne Gore, Centralno klirinško depozitarno društvo, Javno preduzeće za Nacionalne parkove Crne Gore, Monteput, Notarska komora Crne Gore, Nacionalna turistička organizacija Crne Gore, Pošta Crne Gore AD Podgorica, JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić“, JU Kulturni centar Bar, Opština Bar, JU Centar za kulturu Berane, Opština Berane, Opština Bijelo Polje, Javno preduzeće za upravljanje morskim Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, Državni arhiv Crne Gore, JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurađ Crnojević“,

¹⁶Najčešći odgovori u ovim institucijama su: „Ne posjeduje informaciju“, „ne vode evidenciju“, „ne posjeduje tražene dokumente“, „ne poseduje tražene informacije i iste ne posjeduju u evidenciji“, „ne raspolaže podacima“, „ne raspolaže traženom dokumentacijom“, „ne vode posebnu evidenciju“.

¹⁷Dokumentacija iz ovih institucija dostavljena CDT-u tokom istraživanja prezentovana je u Appendix-u 2 ovog dokumenta, na strani 35.

Kraljevsko pozorište Zetski dom, Fakultet likovnih umjetnost, Opština Danilovgrad, Gusinje-Centar za kulturu, Igalo - Institut za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju, Opština Herceg Novi, Opština Kotor, Institut za biologiju mora, Opština Mojkovac-Direkcija za imovinu, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje, Opština Nikšić, Institut za crnu metalurgiju, Opština Petnjica-Sekretarijat za lokalnu upravu, JU Centar za kulturu Petnjica, JU Centar za kulturu „Husein Bašić“, Opština Plužine, Opština Pljevlja, Rudnik uglja, Pljevlja, Opština Rožaje, JU Centar za kulturu Tivat, Opština Tivat-Predsjednik, Opština Tuzi, JU KIC „Malesija“ i Opština Žabljak.¹⁸

2

Prema dostupnoj dokumentaciji, državne institucije čiji je zadatak da se staraju o zaštiti, valorizaciji i prezentaciji umjetničkih djela, kao što su *Ministarstvo kulture i medija*¹⁹ i *Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore*,²⁰ CDT-u su dostavile odgovore da ne posjeduju podatke ili zakonski predviđenu dokumentaciju za evidentiranje umjetničkih djela koja su tražena istraživanjem. (il. 2) Institucije koje su navele da ne posjeduju informacije, imaju značajna umjetnička djela u svom vlasništvu ili pozajmljene iz muzejskih institucija, kao što je slučaj sa Prijestonicom Cetinje²¹ i dr.

Najveći broj umjetničkih djela u analiziranoj dokumentaciji nije evidentiran na za to zakonski definisanom, obrascu PS-2.²²

¹⁸Dokumentacija iz ovih institucija dostavljena CDT-u tokom istraživanja prezentovana je u Appendix-u 3 ovog dokumenta, na strani 36.

¹⁹U skladu sa članom 48 *Zakona o državnoj imovini (Službeni list Crne Gore br. 21/09 i 40/11)* i članom 6 stav 1 *Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini (Službeni list Crne Gore br. 21/09)*, a u vezi sa članom 13 *Uputstva o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini (Službeni list Crne Gore br. 47/11)* u posebnoj evidenciji Ministarstva popisani su predmeti kulturne i umjetničke vrijednosti kao dio ukupne (pokretne) svojine Ministarstva, bez informacija o njihovoj umjetničkoj i kulturnoj vrijednosti, njihovim autrima/autorkama, godini nastanka, godini od kad su u posjedu Ministarstva i načinu na koji su postali vlasništvo ministarstva". *Rješenje Ministarstva kulture i medija kojim se odbija zahtjev CDT-a*, Cetinje, 9. 8. 2023 (br. UPI 13-037/23-223/2).

²⁰*Rješenje Centra za konzervaciju i arheologiju kojim se odbija zahtjev CDT-a*, Cetinje, 7. 12. 2023 (br. 04-2305/1).

²¹*Obavještenje Prijestonice Cetinje - služba Glavnog administratora o dostavljanju zahtjeva nadležnom organu*, Cetinje, 5. 9. 2023 (br. 011-037/23 UPI-2/2); *Rješenje Prijestonice Cetinje - Sekretarijata za kulturu kojim se odbija zahtjev CDT-a*, Cetinje, 11. 9. 2023 (br. 06-037/23-UPI-3); *Rješenje Prijestonice Cetinje (Direkcija za imovinu i zaštitu imovinsko pravnih interesa) (pomoćnica direktora Mirjana Mirković) kojim se odbija zahtjev CDT-a*, Cetinje, 18. 9. 2023 (br. 07-037/23-UPI2).

²²*Uredba o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini, Službeni list Crne Gore*, br. 13/10 od 12. 3. 2010.

Od navedenih institucija koje imaju umjetnička djela i evidenciju o njima, samo Agencija za elektronske medije ima knjiženje i vođenja evidencije o umjetničkim djelima na obrascima PS-2, sa novčanim iskazima na osnovu procjene od strane ovlaštenog procjenjivača,²³ dok Opština Pljevlja – JU Umjetnička galerija „Vitomir Srbljanović“ vodi evidenciju na obrascima PS2.²⁴

Medicinski fakultet,²⁵ Monteput d. o. o.,²⁶ Uprava za zaštitu kulturnih dobara,²⁷ i Centar za kulturu u Gusinju²⁸ evidenciju vode na obrascima PS1, iako je taj obrazac predviđen za „opremu, prevozna sredstva i druge pokretne stvari koje koriste organi za ostvarivanje funkcije“.²⁹ Opština Mojkovac - Direkcija za imovinu vodi evidenciju na obrascima - PS2, ali zbirno, a ne za pojedinačna djela kako je predviđeno zakonskim normama³⁰. Opština Nikšić dostavila je evidenciju na zbirnom obrascu PS2.³¹

Rudnik uglja iz Pljevalja je u odgovoru naveo da su traženi podaci poslovna tajna i da će CDT-ov zahtjev prosljediti Odboru direktora na dalje odlučivanje, ali CDT nije dobio tražene podatke.³²

U institucijama koje posjeduju neki vid evidencije, za rijetko koje djelo su date standardne informacije: naziv djela, autora/-ku djela, godinu nastanka, dimenzije, tehnika i godina kada je postalo svojina institucija. Date su najčešće opisno ili samo kao termin umjetnička slika ili slika (i pored te informacije količina). Stoga je, na osnovu nepreciznih informacija, teško utvrditi o kojim se umjetničkim djelima radi. Ovo ostavlja prostor za otuđenja značajnih umjetničkih djela, a da to, kroz, na ovaj način evidentirane podatke, ne bude primijećeno.

²³Rješenje Agencije za elektronske medije o prihvatanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 5. 9. 2023 (br. 02-1800/1).

²⁴Rješenje Opštine Pljevlja-Sekretarijat za kulturu, socijalna i druga pitanja kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Pljevlja, 8. 9. 2023 (br. UPI-01-037/23-501/4).

²⁵Rješenje Medicinskog fakulteta o usvajanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 8. 9. 2023 (br. 1120/1).

²⁶Rješenje Monteputa kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 18. 8. 2023 (br. 8508).

²⁷Uprava za zaštitu kulturnih dobara CDT-u, e-mail od 15. avgusta 2023, Korisnik pokretnih stvari u državnoj svojini, Obrazac PS-1, 31. 12. 2022.

²⁸Rješenje JU centar za kulturu-Gusinje kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Gusinje, 23. 8. 2023 (br. 02-082/23-274).

²⁹Član 4, 1 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini, Službeni list Crne Gore, br. 13/10 od 12. 3. 2010.

³⁰Rješenje Opštine Mojkovac-Direkcija za imovinu kojim se usvaja zahtjev CDT-a, 28. 8. 2023 (br. UPI: 11-037/23-1).

³¹Rješenje Opštine Nikšić kojim se usvaja zahtjev CDT-a, 5. 9. 2023 (br. UP/10: 02-062-43/1).

³²Dopis Rudnika uglja CDT-u, Pljevlja, 6. 12. 2023 (br. 02/1-16442/1).

UMJETNIČKA DJELA ILI KANCELARIJSKI NAMJEŠTAJ?

Najveći broj umjetničkih djela u analiziranoj dokumentaciji vodi se u spisковима uz kancelarijski namještaj i sitni inventar, npr. ..."monitor, štampač, mali stočić, električna grijalica, Njegoševa slika, zidni čiviluk", ..., "umjetnička slika, kanta za smeće, stolica, plakar ugradni", ..., "monitor, umjetnička slika Vujošević, umjetnička slika Prijić, frižider mali, radijator OMAS-9 rebara" ... "jelenski rogovi veliki, etno ekspanati, umjetnička slika", ... "umjetnička slika, televizor LCD, radio sa CD-om" i dr. (il. 3-4-5-6-7).

O ovakvom tretiranju umjetničkih djela svjedoči i doc. dr Nikola Marković, koji je ovlašćeni sudski vještak iz oblasti likovne i primijenjene umjetnosti.³³

Umjetnička slika	Monitor	
Kanta za smeće	Umjetnička slika Vujosevic	
Stolica	Umjetnička slika Prijić	
Plakar ugradni	Frizider mali	
	Radijator OMAS-9 rebara	3
монитор	Umjetnička slika	4
	Televizor LCD	
штампач	Radio sa CD-om	5
	DVD uređaj	
мали сточић	Grb (vezeni)	6
	Modem extra TV	7
еликтрична гријалица	JELENSKI ROGOVI VELIKI	
	ETNO EKSPONATI	
Његошева слика	UMJETNIČKA SLIKA	
зидни чивилук		

³³A. Đorojević, Kupci nasjedaju na lažne pečate, zapise i ceduljice, Pobjeda, 4. 9. 2022. <https://www.pobjeda.me/clanak/kupci-nasjedaju-na-lazne-pecate-zapise-i-ceduljice> (pristupljeno 10. 12. 2023).

PORIJEKLO UMJETNIČKIH DJELA U DRŽAVNIM INSTITUCIJAMA

Umjetnička djela koja su evidentirana u dokumentaciji su najvećim dijelom nabavljena kao pokloni umjetnika/ -ca, kao rezultati rada u likovnim kolonijama koje su realizovane u organizaciji opština (Bijelo Polje, Petnjica, Plav, Pljevlja, Berane i dr.), ugovorima o sponzorstvu, kupovinom na humanitarnim aukcijama ili na tržištu umjetničkih djela. Ovoj posljednjoj kategoriji pripada i najmanji broj umjetničkih djela koja su postala vlasništvo državnih institucija u periodu 2006-2022.

Kada je u pitanju kupovina umjetničkih djela na tržištu, nijesu jasne procedure i kriterijumi na osnovu koji su umjetnička djela kupovana. U analiziranoj dokumentaciji nije navedeno koji su bili kriterijumi, da li planirana budžetima institucija, da li su kupovine oglašavane javno, na konkursima i dr.

NAJZNAČAJNIJE KOLEKCIJE UMJETNIČKIH DJELA

Najznačajnije kolekcije umjetničkih djela koje su u državnom vlasništvu su u Skupštini Crne Gore (386,730, 69 €), Institutu „Simo Milošević“ u Igalu³⁴, Centralnoj narodnoj banci Crne Gore i dr.

Najvrijednija slika u kolekcijama u državnim institucijama je „Sutjeska“ Petra Lubarde, koja je procijenjena na 120 000 €. (il. 8)³⁵

8

³⁴<https://bokanews.me/25361-2/> (pristupljeno 23. 11. 2023).

³⁵Rješenje Skupštine Crne Gore o usvajanju zahtjeva CDT-a, br. 00-41/23-32/3, Podgorica, 11. 8. 2023. (pristupljeno 23. 11. 2023). O. Perović, *Lubarda*, Podgorica 2004, 268-269.

9

Prosječno, cijene slika kreću se od 100 do 5000 €, iako ima i onih za koje su navedeni i veći iznosi (do 10 000 €). Slika „Usvajanje deklaracije o nezavisnosti Crne Gore 2006“, Ljubomira Popadića, koja se nalazi u Skupštini Crne Gore, nabavljena je, na osnovu zahtjeva ove institucije, od strane Uprave za imovinu 2015. i to je najveći iznos (30 000 €), utrošen u državnim institucijama u periodu 2006-2022.³⁶ (il. 9)

Najveći broj umjetničkih djela savremenih crnogorskih autora/-ki, prema dostavljenoj dokumentaciji, u istom periodu, kupljene su za Agenciju za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Agenciju za elektronske medije, Notarsku komoru Crne Gore, Upravu prihoda i carina, Institutu za crnu metalurgiju u Nikšiću i dr. (il. 10, 11, 12)

10, 11, 12

³⁶Rješenje Skupštine Crne Gore o usvajanju zahtjeva CDT-a, br. 00-41/23-32/3, Podgorica, 11. 8. 2023. (pristupljeno 23. 11. 2023); http://arhiva.skupstina.me/images/dokumenti/slobodan_pristup_informacijama/informacije_o_zahjevima_kojima_je_pristup_odobren/2015/3.PDF (pristupljeno 29. 11. 2023).

© Photo:Skupština Crne Gore

Član 11 *Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini* definiše da se podaci o popisu pokretnih stvari unose u obrasce PS-2 „na osnovu utvrđenog stvarnog stanja i u no- včanim iskazima na osnovu procjene njihove vrijednosti od strane ovlašće- nog procjenjivača”.³⁷ Samo dvije državne institucije imaju dokumentaciji koja je potkrijepljena izvještajima zvaničnih procjenitelja³⁸ - Agencija za elektronske medije³⁹ i Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore⁴⁰ dok Institut za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju *Izvještaj o procjeni vrijednosti nematerijalne imovine, umjetničkih slika i knjiga* od strane konsultantske agencije.⁴¹ Skupština Crne Gore posjeduje procjenu vrijednosti umjetničkih djela iz 2010. od strane Udruženja nezavi- snih procjenjivača Crne Gore⁴² i Procjenu umjetničkih vrijednosti urađenu od strane Narodnog muzeja Crne Gore. Dio umjetničkih djela iz skupštins- ke zbirke izlagan je u Crnoj Gori i inostranstvu.⁴³ (il. 13)

³⁷ *Uredba o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini*, *Službeni list Crne Gore*, br. 13/10 od 12. 3. 2010.

³⁸ <https://komoraprocjenitelja.me/registar-sudskih-vjestaka/> (pristupljeno 23. 11. 2023).

³⁹ *Rješenje Agencije za elektronske medije o prihvatanju zahtjeva CDT-a*, Podgorica, 5. 9. 2023 (br. 02-1800/1).

⁴⁰ *Rješenje Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore*, Budva, 16. 8. 2023 (br. UPI 0201-52/3).

⁴¹ *Rješenje kojim Igalo - Institut za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju dozvoljava CDT-u pristup informacijama*, Igalo, 17. 8. 2023 (br. 01/1-2558); *Igalo - Institut za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju, Dostava popisnih lista i analitičkih kartica za djela likovnih umjetnosti sa stanjem na dan 21. 12. 2022*, Igalo, 10. 10. 2023. (br. 01/1-3320); *Izvještaj o procjeni vrijednosti nematerijalne imovine, umjetničkih slika i knjiga za Institut „Dr Simo Milošević” Igalo*, HLB Mont Audit d. o. o., Podgorica, mart 2021.

⁴² *Rješenje Skupštine Crne Gore o usvajanju zahtjeva CDT-a*, Podgorica, 11. 8. 2023 (br. 00-41/23-32/3).

⁴³ *Na Petrovaradinu otvorena izložba slika „Likovna zbirka Skupštine Crne Gore”*, 14. 10. 2017. <http://arhiva.skupstina.me/index.php/me/predsjednik/item/1154-na-petrovaradinu-otvorena-izložba-slika-likovna-zbirka-skupstine-crne-gore>; *Najmladi poslanik 26. saziva Skupštine Crne Gore otvorio izložbu*, 31. 10. 2017. <http://arhiva.skupstina.me/index.php/me/ostale-aktuelnosti/item/1230-najmladi-poslanik-26-saziva-skupstine-crne-gore-otvorio-izložbu> (pristupljeno 22. 10. 2023). Lj. Zeković, *Likovna zbirka Skupštine Crne Gore (katalog)*, Podgorica 2017.

Ministarstvo odbrane posjeduje *Popis istorijsko-dokumentarnih, umjetničkih i kulturnih vrijednosti u Ministarstvu odbrane*,⁴⁴ ali ne i njihovu zvaničnu procjenu.

AUTORI I AUTORKE UMJETNIČKIH DJELA

Najveći broj umjetničkih djela koji su u vlasništvu državnih institucija, koji su postali njihovo vlasništvo u periodu od maja 2006. do decembra 2022. godine su radovi Nikole Gvozdencića, Dragana Karadžića, Rajka Todorovića – Todora, Nebojše Kavarića i dr. Mlađa generacija crnogorskih umjetnika/-ca je malo zastupljena u državnim institucijama.

14

U kolekcijama u državnim institucijama ubjedljivo je najveći broj onih čiji su autori muškarci, dok su djela umjetnica su daleko manje zastupljena, poput Anke Buric (il. 14), Tijane Dujović Liščević, Jelene Tomašević, Sabahete Masličić i dr.

MOTIVI I TEHNIKE UMJETNIČKIH DJELA

U navedenim izvještajima, za period 2006-2022, je najveći broj slika (ulje na platnu), pa potom grafika, crteža i skulptura. Iako su podaci o umjetničkim djelima neprecizni, od slika koje su uvedene u dokumentaciju, najviše je pejzaža. Veliki broj državnih institucija posjeduje slike na kojima je manastir Ostrog. DRI u svojoj zbirci ima više portreta crnogorskih vladara.⁴⁵

U analiziranim izvještajima su navedeni su i grbovi Crne Gore, fotografije predsjednika i sl.

⁴⁴Rješenje Ministarstva odbrane kojim se odobrava zahtjev CDT-a, Podgorica, 7. 8. 2023. (br. UPI 12-037/23-636/3). U prilogu Popis istorijsko-dokumentarnih, umjetničkih i kulturnih vrijednosti u Ministarstvu odbrane (Milica Martić, Slobodan Vušurović i Miloš Marjanović), bez datuma.

⁴⁵Rješenje Državne revizorske institucije kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 19. 12. 2023. (br. UPI 06-037/23-10/2).

POLITIKE DRŽAVNIH INSTITUCIJA VEZANE ZA NABAVKU UMJETNIČKIH DJELA

Na osnovu analiziranih dokumenata, ne može se sa preciznošću utvrditi kakve su politike nabavke umjetničkih djela u crnogorskim državnim institucijama. Stiče se utisak da su umjetnička djela nabavljana *ad hoc*, bez promišljenog koncepta, odnosno afirmacije pojedinih umjetničkih pravaca, likovnih poetika ili nekih drugih umjetničkih kriterijuma.

Najveći broj umjetničkih djela, na osnovu analizirane dokumentacije, nabavljen je u 2007. i 2018. godini.⁴⁶

Ukupan broj je značajno niži od onog u prethodnom periodu, posebno u poređenju sa periodom od šezdesetih do osamdesetih godina XX vijeka.

UMJETNIČKA DJELA IZ MUZEJSKIH INSTITUCIJA KOJA SU POZAJMLJENA DRŽAVNIM INSTITUCIJAMA

Određeni broj umjetničkih djela iz Narodnog muzeja Crne Gore su ustupljeni *Predsjedniku Crne Gore, Vladi Crne Gore*, ministarstvima i drugim institucijama.

Iz Službe Predsjednika Crne Gore, CDT-u je dostavljeno da „nema dokumentaciju o evidenciji pokretnih i nepokretnih stvari, te samim tim ni izvoda u kojem bi se podaci nalazili“.⁴⁷ Lubardina slika *Sutjeska*, iz Istorijskog muzeja, kako je evidentirano u Izvještaju o reviziji muzejskog materijala i muzejske dokumentacije u Narodnom muzeju Crne Gore iz 2021, pozajmljena je predsjedničkoj rezidenciji u Plavom dvorcu⁴⁸, a Rezidenciji Predsjednika Crne Gore, iz Muzeja kralja Nikole, ustupljen je i *portret knjaza Nikole* od Vlaha Bukovca.⁴⁹

Ispred ovog portreta je snimljen i najveći broj zvaničnih fotografija predsjednikâ Crne Gore. (il. 15, 16)

⁴⁶U analiziranoj dokumentaciji nedostaje veliki broj podataka, a među njima i godine kada su umjetnička djela nabavljana.

⁴⁷Rješenje Službe Predsjednika Crne Gore o odbijanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 11. 8. 2023 (br. 40/23-898/2-05).

⁴⁸Revizija muzejskog materijala i muzejske dokumentacije u Narodnom muzeju Crne Gore, *Glasnik Narodnog muzeja Crne Gore XVII (2021)*, Istorijski muzej, 87.

⁴⁹Revizija muzejskog materijala i muzejske dokumentacije u Narodnom muzeju Crne Gore, *Glasnik Narodnog muzeja Crne Gore XVII (2021)*, Muzej kralja Nikole, 316.

15

Prema dokumentaciji koju je CDT dobio iz Narodnog muzeja Crne Gore, u Rezidenciji Predsjednika Crne Gore na Cetinju je, od 2021, 51 slika iz njihovog fonda, „radi izlaganja“ (djela Petra Lubarde, Mila Milunovića, Branka Filipovića Fila, Mihaila Vukotića, Aleksandra Aca Prijića i dr.).⁵⁰ (il. 17)

I u Vladi Crne Gore je ustupljen jedan broj umjetničkih djela iz fondova *Narodnog muzeja Crne Gore*. CDT je informisan da ...“ Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore ne vodi posebnu evidenciju pokretnih stvari, odnosno umjetnina koje se nalaze u istom, iz razloga što nisu u njegovom vlasništvu, već su iste pozajmljene od strane Muzeja Crne Gore ili drugih institucija na određeno vrijeme”.⁵¹

16

17

⁵⁰ Rješenje Narodnog muzeja Crne Gore kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Cetinje, 27. 12. 2023 (br. 01/420011). Posudbeni ugovor: JU Narodni muzej Crne Gore (13. 03. 2020, br. 01-531) i Uprava za imovinu Crne Gore (6. 4. 2020, br. 0201/3226) i Uprava za imovinu Crne Gore, 6. 4. 2020 (br. 0201/3226) o ustupanju 51 slike, vlasništva Narodnog muzeja Crne Gore – Cetinje radi izlaganja u Rezidenciji Predsjednika Crne Gore na Cetinju; Spisak Radova u vlasništvu JU Narodni muzej Crne Gore koji su privremeno ustupljeni Rezidenciji Predsjednika Crne Gore.

⁵¹ Rješenje Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore da se odbija zahtjev CDT-a Podgorice, 12. 9. 2023 (br. UPI 07-037/23)-145/2).

Narodni muzej Crne Gore je 2022. Vladi Crne Gore ustupio 29 umjetničkih djela iz Umjetničkog muzeja (djela Miloša Vuškovića, Aleksandra Prijića, Voja Stanića, Ratka Odalovića, Dragan Karadžića, Voja Tatara i dr.). (il. 18) U dokumentu o preuzimanju navedeno je da Vlada obavezna da pismeno obavijesti Narodni muzej Crne Gore „u slučaju mijenjanja lokacije predmeta u okviru zgrade Vlade, odnosno kabineta“ u spisku koji je dostavljen.⁵²

Izmjena postavke u državnim institucijama, iz fondova Narodnog muzeja Crne Gore, najčešće je motivisana promjenom državnih funkcionera, odnosno ličnim afinitetom predstavnika ovih organa prema određenom umjetniku/-ci, i nije dio promišljene kulturne politike i afirmacije određenog značajnog segmenta crnogorske baštine.

Dužim zadržavanjem umjetničkih djela u pomenutim institucijama, ona prestaju da budu dostupna široj javnosti, odnosno postaju privilegija uskog kruga državnih funkcionera/-ki.

18

⁵²Rješenje Narodnog muzeja Crne Gore kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Cetinje, 27. 12. 2023 (br. 01/420011), Revers br. 02-5280: *Narodni muzej Crne Gore privremeno ustupa na korišćenje za svrhu prezentacije Vladi Crne Gore 29 muzejskih predmeta (sa reprodukcijama)*, Podgorica 25. 8. 2022. JU Narodni muzej Crne Gore, Cetinje, 29. 8. 2022 (br. 01-1717/1).

OTUĐENA UMJETNIČKA DJELA IZ DRŽAVNIH INSTITUCIJA

Neka od značajnih umjetničkih djela su otuđena iz državnih institucija, a da za to niko nije snosio odgovornost.

Iz Zavoda za zapošljavanje Crne Gore je nestala slika Aleksandra Aca Prijića (nije poznat njen naziv i tehnika), koja je, do 2008, bila u kabinetu izvršnog direktora.⁵³ Nije poznato gdje se nalazi jedan broj umjetničkih djela iz kolekcije (68 slika i dvije skulpture) koju je Montex, odnosno Stanislav - Čano Koprivica, poklonio opštini Nikšić 1995, a ona ih ustupila Centru za kulturu Nikšić.⁵⁴

Ovi slučajevi nijesu dobili sudske epiloge.

UMJETNIČKA DJELA U DRŽAVNIM INSTITUCIJAMA KOJE SU PRIVATIZOVANE

Velike kolekcije umjetničkih djela, koje su bile u državnim preduzećima i hotelima u državnoj svojini, nestale su u vlasničkoj transtormaciji tokom privatizacije u Crnoj Gori od devedesetih godina XX vijeka.

Iz hotela *Berane* u Beranama, prilikom vlasničke transformacije, nestale su slike Uroša Toškovića, Aleksandra Aca Prijića (il. 19) i veći broj slika i skulptura jugoslovenskih autora, koje su bile vlasništvo grada i države.⁵⁵

Skulptura *Kupačica*, autora Gradimira Aleksića, vraćena je u maju 2023. (il. 20)⁵⁶

⁵³<https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/672316/tokom-godina-nestale-vrijedne-slike-iz-zavoda> (pristupljeno 23. 11. 2023); <https://press.co.me/tuzilastvo-da-utvr-di-ko-je-krao-slike-iz-zavoda-za-zaposljavanje/> (pristupljeno 3. 11. 2023).

⁵⁴S. Mandić, Skandal u Nikšiću: Gdje su slike koje je Čano Koprivica poklonio? <https://www.vijesti.me/zabava/264953/skandal-u-niksicu-gdje-su-slike-koje-je-cano-koprivica-poklonio> (pristupljeno 23. 11. 2023).

⁵⁵T. Softić, Vrijedne umjetnine misteriozno nestale iz beranskog hotela, *Vijesti*, 20. mart 2011; <https://www.vijesti.me/vijesti/drustvo/368388/vrijedne-umjetnine-misteriozno-nestale-iz-beranskog-hotela>; Pljačka umjetnina iz hotela Berane: Ukradene i slike Toškovića i Prijića, *Monitor*, 8. avgust 2014. <https://www.monitor.co.me/pljaka-umjetnina-iz-hotela-berane-ukradene-i-slike-tokovia-i-prijia/>; Tragom umjetnina iz hotela Berane: od Ljubljane do Kopenhagena, *Monitor*, 11. mart 2016 <https://www.monitor.co.me/tragom-umjetnina-iz-hotela-berane-od-ljubljane-do-kopenhagena/> (pristupljeno 8. 9. 2023); Aleksandar Aco Prijić 1920-1986, ed. Lj. Zeković, Podgorica 2011, 83.

⁵⁶<https://budiminfo.me/kupacica-vracena-na-mjestu-na-kojem-je-stajala-pedeset-godina-i-obiljezila-mladost-generacijama-ivangradjana/> (pristupljeno 23. 12. 2023).

19 |

Vrijednu kolekciju umjetničkih djela, među kojima su bili i radovi Jaroslava Čermaka, Srđana Vukčevića, Voja Tatara, Boška Odalovića i drugih umjetnika posjedovao je Kombinat aluminijuma u Titogradu/Podgorici.⁵⁷

| 20

Nakon vlasničke transformacije, postala su dio imovine preduzeća Uniprom D. O. O. Bistu *Josipa Broza Tita*, rad crnogorskog vajara Draga Đurovića, koja je bila vlasništvo ove institucije, vlasnik UNIPROM-a, Veselin Pejović je 2021. godine poklonio Narodnom muzeju Crne Gore.⁵⁸ (il. 21)

21 |

U Herceg Novom nestale su slike Voja Stanića i drugih umjetnika iz hotela „Igalo“, a iz „Mlječnog restorana“ u gradu nestala je jedna slika Bata Pravilovića.⁵⁹

Ima tvrdnji da su pojedina umjetnička djela sa Svetog Stefana, uoči privatizacije nestala, dok u „Budvanskoj rivijeri“ tvrde da se jedan njihov dio nalazi u sjedištu preduzeća u Budvi, a da je drugi dio u hotelu „Palas“. Riječ je o djelima poznatih jugoslovenskih umjetnika/-ca koji su svojim slikama najčešće plaćali boravak u hotelima Svetog Stefana i Miločera.⁶⁰

⁵⁷Privatizacija umjetnosti: Novo doba za nove kolekcionare, *Monitor*, 24. 10. 2014. <https://www.monitor.co.me/PRIVATIZACIJA-UMJETNOSTI-NOVO-DOBA-ZA-NOVE-KOLEKCIONARE/> (pristupljeno 22. 12. 2023).

⁵⁸<https://www.pobjeda.me/clanak/dobili-titovu-bistu-autora-draga-durovica> (pristupljeno 22. 12. 2023).

⁵⁹Boka News, *Čelnici Instituta „Dr Simo Milošević obećavaju: Nakon privatizacije vrijedna umjetnička zbirka pripašće građanima Herceg Novog*, 10. 10. 2019. <https://bokanews.me/CELNICI-INSTITUTA-DR-SIMO-MILOSEVIC-OBECAVAJU-NAKON-PRIVATIZACIJE-VRIJEDNA-UMJETNICKA-ZBIRKA-PRIPASCE-GRADANIMA-HERCEG-NOVOG/> (pristupljeno)

⁶⁰B. Plamenac, Restis dobio garancije, *Monitor*, 18. mart 2011. <https://www.monitor.co.me/restis-dobio-garancije/> (pristupljeno 22. 12. 2023).

Kolekcija umjetničkih slika koju je posjedovala *Pobjeda*, 2014. bile su sklonjene u sef banke i namijenjene za prodaju, kako bi bio isplaćen dio duga preduzeća.⁶¹ Nije poznato šta se desilo sa ovom kolekcijom.

Hotel *Crna Gora* imao je jednu od najznačajnijih kolekciju umjetničkih djela crnogorskih umjetnika/-ca. Novi vlasnik se obavezao da će sačuvati sve slike iz kolekcije.⁶²

UMJETNIČKA DJELA U TRANSFORMACIJAMA DRŽAVNIH INSTITUCIJA

Jedan broj umjetničkih djela, promjenom ingerencija ministarstava ili reorganizacijom državnih institucija, promijenio je vlasništvo. Tako je *Ministarstvo rada i socijalnog staranja*, od bivšeg *Ministarstva ekonomskog razvoja*, shodno *Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave*,⁶³ preuzelo namještenu, opremu i službenu dokumentaciju, a među njima i tri slike (V. Jauković, F. Filipović, D. Karadžić).⁶⁴ Izdvajanjem Filološkog fakulteta u Nikšiću 2015. iz Filozofskog fakulteta, umjetnička djela su ostala u vlasništvu Filozofskog fakulteta.⁶⁵

UMJETNIČKA DJELA DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA CRNE GORE

CDT nije dobio informaciju od Ministarstva vanjskih poslova Crne Gore koja umjetnička djela su u njihovom posjedu i koja se nalaze u crnogorskim diplomatsko-konzularnim predstavništvima u inostranstvu, kao ni informacije o umjetničkim djelima koje je Crna Gora dobila na osnovu *Aneksa B Sporazuma o pitanjima sukcesije SFRJ*.⁶⁶

⁶¹M. Milošević, *Pobjedine umjetničke slike sklonjene i zaključane na sigurnom mjestu*, 23. 12. 2014. <https://www.vijesti.me/vijesti/ekonomija/203141/pobjedine-umjetnicke-slike-sklonjene-i-zakljucane-na-sigurnom-mjestu> (pristupljeno 23. 11. 2023).

⁶²<https://investitor.me/2019/07/14/hilton-cuva-duh-starog-hotela-crna-gora/> (pristupljeno 2. 12. 2023).

⁶³Službeni list Crne Gore br. 049/22 od 6. 5. 2022.

⁶⁴Rješenje Ministarstva rada i socijalnog staranja o usvajanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 7. 9. 2023 (br. UPI-01-037/23-98/2). *Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Zapisnik o preuzimanju umjetničkih slika* sačinjen dana 26. 5. 2022.

⁶⁵Odgovor Filološkog fakulteta CDT-u (Služba dekanata Filološkog fakulteta), e-mail od 6. 9. 2023.

⁶⁶CDT-ov zahtjev za slobodan pristup informacijama Ministarstvu vanjskih poslova Crne Gore, 27. 7. 2023 (br. 025-07/23), 5. 12. 2023 (br. 060-12/23) i 10. 1. 2024 (br. 002-01/24).

Na inicijativu Budimira Lončara, poslednjeg ministra inostranih poslova SFRJ, popisana su umjetničkih djela koja su se nalazila u jugoslovenskim diplomatsko-konzularnim predstavništvima.⁶⁷

U njima je bilo 1810 umjetničkih djela, a kako bi se podijelila, osnovana je ekspertska grupa sa zadatkom da utvrdi spisak „predmeta kulturne i umjetničke vrijednosti“ i kriterijume za raspodjelu.⁶⁸

Prema svjedočanstvu Jadranke Vinterhalter, članice ove komisije iz Hrvatske: „...umjetnine su se raspodjeljivale po nacionalnoj pripadnosti umjetnika, no ako je umjetnik živio i radio u dvije republike bivše zemlje, tada umjetnina pripada zemlji u kojoj je nastala“. „Sve umjetnine nepoznatih i stranih autora ostaju u objektu u kojem su zatečene, a dodjeljuju se zemlji koja će preuzeti zgradu. I radovi Petra Lubarde i Mila Milunovića pripast će Srbiji, jer su ti umjetnici, iako rođeni u Crnoj Gori, živjeli i stvarali u Beogradu. No ako se pronađu slike nastale u razdoblju između 1946. i 1948. kada su živjeli u Crnoj Gori, pripast će toj zemlji“.⁶⁹

Kako su Srbija i Crna Gora, u vrijeme pregovora, bile dio Savezne Republike Jugoslavije, Beograd je kao sukcesor trebalo da sa Podgoricom dogovori podjelu imovine.⁷⁰ Informacije ko je Crnu Goru predstavljao u ovoj komisiji, na osnovu kojih kriterijuma i koja umjetnička djela su pripala Crnoj Gori, nijesmo dobili od crnogorskog Ministarstva vanjskih poslova.⁷¹

⁶⁷R. Ćirković, Nikola Kusovac: Napravio sam popis umjetničkih djela u jugoslovenskim ambasadama, *Ekonomске vesti*, 27. 9. 2019, <http://ekonomskevesti.com/PRIVREDA/NIKOLA-KUSOVACNAPRAVIO-SAM-SPISAK-UMJETNICKIH-DELA-U-JUGOSLOV-ENSKIM-AMBASADAMA/> (pristupljeno 27. 11. 2023).

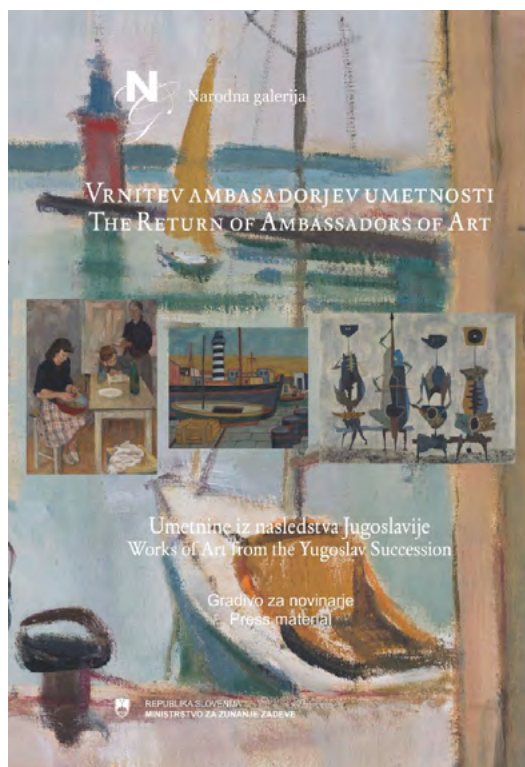
⁶⁸D. Dimitrijević, Sporazum o pitanjima sukcesije SFR Jugoslavije i međunarodno pravo, in: *Zbornik radova sa naučnog skupa Regulisanje otvorenih pitanja između država sukcesora SFRJ*, Beograd 2013, 36. n. 15.

⁶⁹Tajna zbirka jugo diplomacije, *Nacional* br. 672, 29. 9. 2008, <https://www.nacional.hr/spora-sukcesija-umjetnina-tajna-zbirka-jugo-diplomacije-3/> (pristupljeno 28. 11. 2023).

⁷⁰Diplomatska imovina SFRJ procijenjena na oko 260 miliona dolara. Koliko ide Crnoj Gori? *Bankar.me*, 5. 10. 2015, <https://bankar.me/2015/10/05/DIPLOMATSKA-IMOVINA-SFRJ-PROCIENJENA-NA-OKO-260-MILIONA-DOLARA-KOLIKO-IDE-CRNOJ-GORI/> (pristupljeno 22. 11. 2023). Lj. Malešević, Srbiji pripalo čak 700 slika iz diplomatskih predstavništava bivše SFRJ, *PCNEN*, 29. 9. 2008, <https://www.pcnen.com/portal/2008/09/29/srbiji-pripalo-cak-700-slika-iz-diplomatskih-predstavnistava-bivse-sfrj/> (pristupljeno 26. 11. 2023). J. Pavićević-Tatar, Kome će pripasti djela Lubarde i Milunovića iz ambasada SFRJ? *Vijesti*, 30. 6. 2011, <https://www.vijesti.me/zabava/355701/kome-ce-pripasti-djela-lubarde-i-milunovica-iz-ambasada-sfrj/> (pristupljeno 28. 11. 2023).

⁷¹CDT-ov zahtjev za slobodan pristup informacijama Ministarstvu vanjskih poslova Crne Gore, 10. 1. 2024. (br. 002-01/24).

I dok crnogorska javnost nije upoznata koja je umjetnička djela Crna Gora dobila, u Zagrebu je 2014. organizovana izložba *Sukcesijsko nasljeđe. Slikarska djela iz veleposlanstava i rezidencija bivše SFRJ* (il. 22), na kojoj je bilo predstavljen jedan dio djela koje su nakon podjele pripale Hrvatskoj,⁷² a i u Ljubljani je 2015. predstavljen dio umjetničke zaostavštine koja je, nakon podjele, pripala Sloveniji, na izložbi *Vrnitev ambasadorjev umetnosti. Umetnine iz nasledstva Jugoslavije* (il. 23).⁷³

23 |

22

⁷²*Sukcesijsko nasljeđe. Slikarska djela iz veleposlanstava i rezidencija bivše SFRJ*, Zagreb 2014, 1.

⁷³*Vrnitev ambasadorjev umetnosti. Umetnine iz nasledstva Jugoslavije [The return of Ambassadors of Art/Works of Art from the Yugoslav Succession]*, Katalog [Exhibition Catalogue], eds. U. Kramberger Mendek, M. Mohor, Ljubljana 2015, 2, 6-7.

ZAKUPNINE ATELJEJA PLAĆENE UMJETNIČKIM DJELIMA

Član 85 *Zakona o kulturi* propisuje da „država i opština mogu umjetniku i stručnjaku u kulturi omogućiti korišćenje i kupovinu radnog i stambenog prostora, po povoljnim uslovima”.⁷⁴ Bliže uslove, kriterijume i način za ovo obezbjeđuje Vlada, odnosno nadležni organ opštine.

Na osnovu ove zakonske odredbe, opština Podgorica je jednom broju umjetnika/-ca dodijelila prostore u vlasništvu grada, koji su im dati za potrebe ateljea, a koje su plaćali umjetničkim djelima, koja su, od *Agencije za izgradnju i razvoj* preuzimali *JU Muzeji i galerije Podgorica*. Ova institucija dostavila je CDT-u Popis umjetničkih slika-radova koji su preuzeti za 2007, 2008, 2009, 2010, 2013, 2014, 2015, 2016 i 2017.⁷⁵ Za osam godina, ukupna vrijednost procijenjenih djela je 293.496,20 €.⁷⁶

Radovi umjetnika/-ca koji su procjenjivani na najviše iznose, od strane komisije koju je formirala *JU Muzeji i galerije Podgorica*: Draško Dragaš, Risto Radmilović, Nebojša Kavarić, Rajko Todorović Todor, Svetlana Dragojević i dr.

CDT je, nakon uvida u ovu dokumentaciju, od *Agencije za izgradnju i razvoj* tražio uvid u Odluke o davanju u zakup prostora koji su u vlasništvu grada umjetnicima/-ma koji se koriste kao ateljei i Odluke o cijeni zakupa ovih prostora.⁷⁷

⁷⁴Povoljnim uslovim iz stava 1 ovog člana smatra se zakupnina i prodajna cijena poslovnog i stambenog prostora ispod prosječne tržišne cijene zakupa i prodaje poslovnog i stambenog prostora na teritoriji opštine, omogućavanje plaćanja zakupnine i prodajne cijene djelima ili uslugama, davanje kredita za kupovinu radnog i stambenog prostora pod uslovima povoljnijim od bankarskih uslova, davanje stana i radnog prostora na korišćenje po osnovu zakupa i omogućavanje kupovine stana pod uslovima propisanim za zaposlene kojima se zarade finansiraju iz budžeta Crne Gore, odnosno budžeta opštine”; *Zakon o kulturi Crne Gore, Službeni list Crne Gore*, br. 049/08 od 15. 8.2008, 016/11 od 22.3.2011, 040/11 od 8. 8. 2011, 038/12 od 19. 7. 2012).

⁷⁵*Glavni grad Podgorica, JU Muzeji i galerije Podgorica, Rješenje o usvajanju Zahtjeva CDT-a*, Podgorica, 31. oktobar 2023. (br. 1325); *Zapisnik o primopredaji umjetničkih djela*, Podgorica, 18. 1. 2008; *Spisak predatih slika*, Podgorica, 18. 3. 2009 (br. 3513). *Popis umjetničkih slika-radova za 2009. godinu*, Podgorica, 15. 2. 2010; *Popis umjetničkih slika-radova za 2010. godinu*, 29. 11. 2010; *Popis umjetničkih slika-radova za 2013.* 15. 5. 2014. *Popis umjetničkih slika i radova za 2014.* 24. 4. 2015; *Popis umjetničkih slika i radova za 2015.* (br. 4753/1), 20. 5. 2016; *Popis umjetničkih slika i radova za 2016.* 24. 4. 2017; *Popis umjetničkih slika i radova za 2017* (br. 4895), 25. 4. 2018.

⁷⁶Za 2008. godinu u Izvještaju nije naveden iznos procijenjenih umjetničkih djela.

⁷⁷*Obavještenje Glavnog grada Podgorica - Direkcije za imovinu CDT-u*, Podgorica, 7. 12. 2023 (br. UPI 13-037/23-12).

Dobijena je *Odluka o cijeni poslovnog prostora u vlasništvu Glavnog grada-Podgorice* i *Odluka Upravnog odbora Društvenog fonda za građevinsko zemljište* kojom se utvrđuje da se Udruženje likovnih umjetnika Crne Gore oslobađa zakupnina, da se umjetnici koji koriste u zakup poslovne prostore, a koji su u vlasništvu Fonda postoji obaveza plaćanja zakupnine, koja se može izvršiti i putem kompenzacije (dvije umjetničke slike), da će vrijednost slika utvrditi komisija, sastavljena od 1 člana kojeg imenuje Društveni fond za građevinsko zemljište, poslovni prostor i puteve Podgorica, 1 kojeg imenuje ULUCG i 1 kojeg imenuje Skupština opštine, ali ne i ugovori sa umjetnicima/-cama i kriterijumi na osnovu kojih su dobijali ove poslovne prostore.⁷⁸

UMJETNIČKA DJELA U IZVJEŠTAJIMA DRŽAVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE CRNE GORE

U izvještajima DRI u periodu 2006-2022, u više institucija su evidentirane nepravilnosti u vođenju evidencije o umjetničkim djelima.

Generalnom sekretarijatu Predsjednika Crne Gore je ukazano na nepravilnosti u načinu evidentiranja umjetničkih djela jer popis nije rađen na obrascima PL, što nije u skladu sa čl. 7 stav 4 *Uputstva o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini*.

Nijesu bile popisane nepokretnosti koje koristi Sekretarijat, kao ni pokretne stvari u službenoj zgradi „Plavi dvorac“. Takođe, „u dopisu kojim je Sekretarijat obavijestio upravu za imovinu o broju i vrsti umjetničkih djela koja se nalaze u zgradi Predsjedništva, nijesu navedeni komadi stilskog namještaja koji se nalaze u zgradi, a koji se, shodno čl. 3 *Uredbe o uslovima i načinu korišćenja predmeta umjetničke i kulturne vrijednosti u svojini Crne Gore*, mogu smatrati predmetima umjetničke i kulturne vrijednosti“. U popisnim listama ovaj namještaj je popisao kancelarijski namještaj.

⁷⁸Rješenje Glavnog grada Podgorice, Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice d. o. o. kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 14. 12. 2023 (br. 14084). *Odluka o cijeni zakupa poslovnog prostora u vlasništvu Glavnog grada-Podgorice* (donešena na osnovu član 48 stav 1 alineja 2 Statuta Glavnog grada (*Službeni list Crne Gore*, opštinski propisi, br. 28/06) i člana 1 Odluke o davanju u zakup poslovnog prostora u vlasništvu Glavnog grada-Podgorice (*Službeni list Crne Gore*, opštinski propisi 8/05 i 9/07), *Službeni list Crne Gore*, opštinski propisi 25/07 od 3. 8. 2007. i *Službeni list Crne Gore*, opštinski propisi, br. 34/2009 od 28. 10. 2009. *Odluka Upravnog odbora Društvenog fonda za građevinsko zemljište*, Podgorica, 11. 4. 2000 (br. 3453).

DRI je naložio da se popisom na propisnom obrascu (PL) evidentiraju sve nepokretne i pokretne stvari koje koristi, kao i da Komisija sačini izvještaj o popisu. Generalni sekretarijat treba da, za predmete (namještaj i druge pokretne stvari starije od 75 godina) koji se mogu smatrati predmetima umjetničke i kulturne vrijednosti, pribavi od organa uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara mišljenje o vrijednosti i uslovima i načinu njihovog čuvanja, održavanja i korišćenja".⁷⁹

U *Izveštaju* DRI za 2017. je notirano da *Ministarstvo odbrane* Crne Gore nije pribavilo od organa uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara mišljenje o vrijednosti predmeta umjetničke i kulturne vrijednosti koji se nalaze u službenim prostorijama koje koristi, što nije u skladu sa čl. 6 *Uredbe o uslovima i načinu korišćenja predmeta umjetničke i kulturne vrijednosti u svojini Crne Gore*. Ukazano je i da se sačine posebne popisne liste za predmete istorijsko-dokumentarne, umjetničke i kulturne vrijednosti koji se nalaze u službenim prostorijama koje koristi i da se pribavi od organa uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara mišljenje o vrijednosti istih.⁸⁰

Radio televiziji Crne Gore je ukazano 2011. da nije izvršila procjenu vrijednosti umjetničkih slika.⁸¹ I u izvještaju za 2021. RTCG je dobio preporuku da izvrši procjenu nematerijalne imovine, nepokretnosti, opreme i umjetničkih djela, u skladu sa MRS 16.⁸² CDT nije dobio odgovor na Zahtjev za SPI o umjetničkim djelima koja su vlasništvo RTCG.⁸³

Zavod za zapošljavanje Crne Gore je u okviru „ostale opreme“, evidentirao umjetničke slike, za koje je vršio obračun amortizacije primjenom amortizacione stope od 10 %, što nije u skladu sa članom 2 Pravilnika o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih korisnika i članom 13 Uputstva o bližem načinu vršenja popisa nepokretnih i pokretnih stvari u državnoj svojini.⁸⁴

⁷⁹Izvod iz izvještaja o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja Generalnog sekretarijata Predsjednika Crne Gore za 2016. godinu, in: *Godišnji izvještaj Državne revizorske institucije za period oktobar 2016-oktobar 2017*, Podgorica 2017, 228.

⁸⁰Izvod iz izvještaja o reviziji Upravljanje i raspolaganje imovinom koju koristi Ministarstvo odbrane, in: *Godišnji izvještaj Državne revizorske institucije za period oktobar 2016 - oktobar 2017*, Podgorica 2017, 212-213.

⁸¹*Godišnji izvještaj DRI za period oktobar 2010 - oktobar 2011*, Podgorica 2011, 115.

⁸²Mišljenje, nalazi i preporuke iz izvještaja o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja Radio televizije Crne Gore za 2021. godinu, in: *Godišnji izvještaj o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije za period oktobar 2022 - oktobar 2023*, Podgorica 2023, 81-82.

⁸³*Zahtjev CDT-a za SPI*, 3. 8. 2023. (br. 013-08/23).

⁸⁴*Godišnji izvještaj Državne revizorske institucije za period oktobar 2020 - oktobar 2021*, Podgorica 2021, 83.

PREPORUKE

Problemi koji su evidentirani tokom istraživanja su sistematski i moguće ih je riješiti kroz unaprijeđenje strateških politika, zakonodavstva i praksi.

I PROŠIRENJE KRIVIČNOPRAVNE ZAŠTITE

Obzirom na mali broj prijava i zanemarljiv broj pravosnažnih osuđujućih presuda za otuđenje umjetničkih djela iz državnih institucija, neophodno je preispitati u unaprijediti krivično - pravnu zaštitu umjetničkih djela u državnim institucijama.

II

- Angažovanje sudskih procjenitelja/-ki koje će izvršiti zvaničnu procjenu vrijednosti umjetničkih djela u svim državnim institucijama.
- Pribavljanje od organa uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara mišljenje o vrijednosti i uslovima i načinu čuvanja, održavanja i korišćenja" za predmete (namještaj i druge pokretne stvari starije od 75 godina) koji se mogu smatrati predmetima umjetničke i kulturne vrijednosti.⁸⁵

⁸⁵Prema informacijama Uprave za zaštitu kulturnih dobara, nema zaštićenih dobara u institucijama koje smo analizirali. *Rješenje Uprave za zaštitu kulturnih dobara (Sektor za uspostavljanje zaštite kulturnih dobara) kojim se odobrava zahtjev CDT-a, Cetinje, 30. januar 2024 (br. UP/I-02-8/2024-1).*

- Pokretanje inicijativa za zaštitu vrijednih predmeta istorijsko-dokumentarne, umjetničke i kulturne vrijednosti (slike, ikone, skulpture, predmeti od plemenitih metala, tapiserije, povelje i drugi predmeti likovne i primijenjene umjetnosti, kao i drugi predmeti i djela od istorijskog, umjetničkog i kulturnog značaja) koje su vlasništvo državnih institucija.
- Organizovanje serije edukacija na kojima će se nadležnim u državnim institucijama precizirati način vođenja evidencije i čuvanje umjetničkih djela.
- Preciziranje zakonske procedure u preuzimanju umjetničkih djela iz fondova Državnog muzeja Crne Gore i drugih muzejskih institucija.
- Zakonsko definisanje obaveze da stručna komisija koju će činiti stručnjaci/-kinje Ministarstva kulture i medija Crne Gore jednom u dvije godine obiđe državne institucije u kojima se čuvaju značajne kolekcije i izvijesti da li su sva umjetnička djela u toj instituciji i u kakvim se uslovima čuvaju.
- Formiranje jedinstvene baze predmeta istorijsko-dokumentarne, umjetničke i kulturne vrijednosti koja će biti dostupna online, urađene po modelu obrazaca PS-2.
- Formiranje kolekcija koje će, tokom određenog doba godine ili kao dio kulturnih manifestacija, biti dostupne građanima i građankama, kao dio Dana muzeja, Dana evropske baštine ili sličnih manifestacija.
- Preciziranje procedura kod kupovine umjetničkih djela od strane državnih institucija (konkursi, uslovi i dr.).

SPISAK ILUSTRACIJA

1. Info-grafik, CDT.
2. Ministarka kulture i medija Maša Vlaović i ambasadorica SAD u Crnoj Gori, Nj. E. gosp. Džudi Rajzing Rajnke, Ministarstvo kulture i medija, Cetinje, 10. 6. 2022 <https://www.gov.me/clanak/vlaovic-i-rajnke-razgovarale-o-vaznosti-razvoja-kulture-i-unapredenja-polozaja-medija> (pristupljeno 1. 11. 2023).
- 3-7. Izvodi iz dokumentacije dostavljene iz crnogorskih institucija CDT-u tokom istraživanja.
8. Petar Lubarda, *Sutjeska*, ulje na platnu, 209 x 504 cm, Skupština Crne Gore, Podgorica, foto Luka Zeković <https://www.vijesti.me/vijesti/politika/672084/sutjeska-klice-protiv-fasizma-deklaracija-sjeca-na-podjele> (pristupljeno 11. 11. 2023).
9. Ljubomir Popadić, *Usvajanje deklaracije o nezavisnosti Crne Gore 2006*, ulje na platnu, 400 x 200 cm, Skupština Crne Gore, Podgorica, foto: Luka Zeković <https://www.vijesti.me/vijesti/politika/672084/sutjeska-klice-protiv-fasizma-deklaracija-sjeca-na-podjele> (pristupljeno 12. 11. 2023).
10. Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Podgorica. <https://mina.news/mina-business-ekonomske-vijesti-iz-crne-gore/dodijelili-odobrenja-za-koriscenje-radio-frekven-cija-iz-5g-opsega/> (pristupljeno 12. 12. 2023).
11. Biljana Keković, *Jedrenjaci*, ulje na platnu, 106 x 63, Agencija za elektronske medije, Podgorica.
12. Marko Petrović Njegoš, *Ptica*, Institut za crnu metalurgiju, Nikšić, foto: Marko Petrović Njegoš.
13. Izložba „*Likovna zbirka Skupštine Crne Gore*“, 31. oktobar 2017, foto: Skupština Crne Gore <http://arhiva.skupstina.me/index.php/me/ostale-aktuelnosti/item/1230-najmladi-poslanik-26-saziva-skupstine-crne-gore-otvorio-izlozbu> (pristupljeno 11. 11. 2023).
14. Anka Burić, *Dijalog*, 2005, kombinovana tehnika na platnu, 178 x 180 cm, Skupština Crne Gore, Podgorica, Lj. Zeković, *Likovna zbirka Skupštine Crne Gore* (katalog), Podgorica 2017. 9.
15. Predsjednik Milo Đukanović i mandatar Dritan Abazović, Kabinet Predsjednika Crne Gore, Podgorica, 3. 3. 2022. <https://www.predsjudnik.me/galerija> (pristupljeno 11. 11. 2023).
16. Predsjednik Jakov Milatović i šefica Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori Nj. E. Oana Kristina Popa, Kabinet Predsjednika Crne Gore, Podgorica, 6. 6. 2023. <https://www.predsjudnik.me/galerija> (pristupljeno 11. 11. 2023).
17. Predsjednik Crne Gore Milo Đukanović prima akreditivno pismo od ambasadorke Republike Italije u Crnoj Gori, Nj. E. gosp. Andreine Marsele, Rezidencija Predsjednika Crne Gore, Cetinje, 29. 7. 2022. <https://www.predsjudnik.me/galerija> (pristupljeno 11. 11. 2023).
18. Potpredsjednik Vlade Crne Gore, Aleksa Bečić i šefica Misije OEBS-a u Crnoj Gori, Dominik Vag, Podgorica, 6. 11. 2023. <https://www.gov.me/clanak/becic-vag-nas-fokus-su-jake-institucije-koje-su-otporne-na-sve> (pristupljeno 11. 11. 2023).
19. Aleksandar Aco Prijić, *Morske dubine*, Hotel „Berane“, Berane <https://radioberane.me/slika-milica-od-macve-u-privatnoj-kolekciji-u-beogradu/?script=cir> (pristupljeno 13. 11. 2023).
20. „*Kupačica*“, Hotel „Berane“, Berane <https://rtcg.me/kultura/kulturna-galaksija/446906/slika-milica-od-macve-u-privatnoj-kolekciji-u-beogradu.html> (pristupljeno 23. 12. 2023).
21. Drago Đurović, *Bista Josipa Broza Tita*, Narodni muzej Crne Gore, Cetinje. <https://www.pobjeda.me/clanak/dobili-titovu-bistu-autora-draga-durovica> (preuzeto 25. 11. 2023).
22. Izložba *Sukcesijsko nasljeđe. Slikarska djela iz veleposlanstava i rezidencija bivše SFRJ*, Zagreb 2014.
23. Izložba *Vrnitev ambasadorjev umetnosti. Umetnine iz nasledstva Jugoslavije, Ljubljana 2015. Vrnitev ambasadorjev umetnosti. Umetnine iz nasledstva Jugoslavije [The return of Ambassadors of Art/Works of Art from the Yugoslav Succession]. Katalog [Exhibition Catalogue]*, eds. U. Kramberger Mendek, M. Mohor, Ljubljana 2015.

Appendix

1-3

...

APPENDIX 1 – INSTITUCIJE KOJE NE POSJEDUJU UMJETNIČKA DJELA

NAZIV INSTITUCIJE	DOSTAVLJENA DOKUMENTACIJA
Ministarstvo sporta i mladih	<i>Rješenje Ministarstva sporta i mladih kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 31. jul 2023 (br. UPI 01-0814-037/23-409/2).</i>
Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma	<i>Rješenje Ministarstva ekonomskog razvoja kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 7. 8. 2023 (br. 016-037/23-4991/2).</i>
Ministarstvo evropskih poslova	<i>Rješenje Ministarstva evropskih poslova kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 2. 8. 2023 (br. UPI-03-037/23-53/2).</i>
Ministarstvo unutrašnjih poslova	<i>Rješenje Ministarstva unutrašnjih poslova kojim se odbija zahtjev CDT-a (Odjeljenje za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama), Podgorica, 12. 12. 2023 (br. UPI 037/23-9322/3).</i>
Zavod za udžbenike i nastavna sredstva	<i>Rješenje Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 31. 7. 2023 (br. 037/23-06-1376).</i>
Monstat - Uprava za statistiku	<i>Rješenje Monstata Uprave za statistiku kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 15. 8. 2023 (br. 10-037/23-2822/2).</i>
Agencija za nadzor osiguranja	<i>Rješenje Agencije za nadzor osiguranja kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 24. 8. 2023 (br. 03-650/2-23).</i>
Agencija za civilno vazduhoplovstvo	<i>Rješenje Agencije za civilno vazduhoplovstvo kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 24. 8. 2023 (br. 01/2-037/23-1686/2).</i>
REGAGEN	<i>Rješenje REGAGEN-a kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 28. 8. 2023 (br. 23/10-2 UPI).</i>
Fond za zaštitu depozita	<i>Rješenje Fonda za zaštitu depozita kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 14. 8. 2023 (br. 222-2/2023).</i>
Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava	<i>Rješenje Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 25. 8. 2023 (br. 1193/23).</i>
Muzički centar Crne Gore	<i>Rješenje Muzičkog centra Crne Gore kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 18. 8. 2023 (br. 02-2460/1).</i>
Arhitektonski fakultet u Podgorici	<i>Dopis Arhitektonskog fakulteta CDT-u, Podgorica, 5. 9. 2023 (br. 01-635/1).</i>
Ispitni centar	<i>Rješenje Ispitnog centra na zahtjev CDT-a, Podgorica, 7. 8. 2023 (br. 01-037/23-1366/1).</i>
ToMontenegro	<i>Rješenje ToMontenegro kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 9. 8. 2023 (br. 4272).</i>
CEDIS	<i>Rješenje CEDIS-a kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 22. 9. 2023 (br. 10-10-31977).</i>
Muzička akademija na Cetinju	<i>Rješenje Muzičke akademije kojim se dozvoljava pristup informacijama, Cetinje, 29. 8. 2023 (br. 01-860).</i>
Fakultet za turizam i hotelijerstvo u Kotoru	<i>Odgovor Fakulteta za turizam i hotelijerstvo CDT-u, e-mail od 31. 8. 2023.</i>
JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“, Mojkovac	<i>Rješenje JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“ kojim se odbija zahtjev CDT-a, Mojkovac, 21. 8. 2023 (br. 015/23-02-441).</i>
Filološki fakultet u Nikšiću	<i>Odgovor Filološkog fakulteta CDT-u, e-mail od 6. 9. 2023.</i>
JU Centar za kulturu Pljevlja	<i>Odgovor JU Centra za kulturu Pljevlja CDT-u, Pljevlja, 21. 8. 2023 (br. 02-015/23-746).</i>
Opština Zeta	<i>Rješenje Predsjednika Opštine Zeta kojim se odbija zahtjev CDT-a, Golubovci, 8. 12. 2023 (br. UPI 22-037-36/1).</i>

APPENDIX 2 – INSTITUCIJE KOJE NE POSJEDUJU INFORMACIJE O UMJETNIČKIM DJELIMA

NAZIV INSTITUCIJE	DOSTAVLJENA DOKUMENTACIJA
Ministarstvo kulture	<i>Rješenje Ministarstva kulture i medija kojim se odbija zahtjev CDT-a, Cetinje, 9. 8. 2023 (br. UPI 13-037/23-223/2).</i>
Predsjednik Crne Gore	<i>Rješenje Službe Predsjednika Crne Gore kojim se odbija zahtjeva CDT-a, Podgorica, 11. 8. 2023 (br. 40/23-898/2-05).</i>
Vlada Crne Gore	<i>Rješenje Vlade Crne Gore - Generalnog sekretarijata - kojim se odbija pristup informacijama po zahtjevu CDT-a, Podgorica, 12. 9. 2023 (br. UPI 07-037/23-145/2).</i>
Vrhovni sud	<i>Rješenje Vrhovnog suda kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 28. 7. 2023 (Su. V broj 392/23).</i>
Vrhovno državno tužilaštvo u Podgorici	<i>Rješenje Vrhovnog državnog tužilaštva kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 6. 12. 2023 (TUSPI, br. 34/23).</i>
Uprava za inspekcijske poslove	<i>Rješenje Uprave za inspekcijske poslove kojim se odbija Zahtjev CDT-a, 21. 8. 2023 (br. UPI ZH 0701-037/23-91/2).</i>
Uprava za izvršenje krivičnih sankcija	<i>Rješenje Uprave za izvršenje krivičnih sankcija kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 25. 8. 2023 (U-SPI br. 18/23).</i>
Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama	<i>Rješenje Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 30. 10. 2023 (br. UPI 04-125-694-2/23).</i>
Agencija za nacionalnu bezbjednost	<i>Rješenje ANB-a kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 22. 8. 2023 (br. 10-233/23-6406).</i>
Agencija za sprječavanje korupcije	<i>Rješenje Agencije za sprječavanje korupcije kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 18. 9. 2023, (br. 02-03-1912/2).</i>
Filmski centar Crne Gore	<i>Filmski centar Crne Gore CDT-u, e-mail od 27. 7. 2023.</i>
Željeznički prevoz Crne Gore AD Podgorica	<i>Rješenje Željezničkog prevoza Crne Gore AD Podgorica kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 4. 8. 2023 (br. 6697).</i>
Opština Budva	<i>Obavještenje Opštine Budva-Sekretarijata za zaštitu imovine CDT-u (sekretar), Budva, 13. 12. 2023 (br. UPI-02-037/23-15/3).</i>
Prijestonica Cetinje	<i>Obavještenje Prijestonice Cetinje (Služba Glavnog administratora) CDT-u o dostavljanju zahtjeva nadležnom organu, Cetinje, 5. 9. 2023 (br. 011-037/23 UPI-2/2); Rješenje Prijestonice Cetinje (Sekretarijata za kulturu) kojim se odbija zahtjev CDT-a, Cetinje, 11. 9. 2023 (br. 06-037/23-UPI-3); Rješenje Prijestonice Cetinje (Direkcija za imovinu i zaštitu imovinsko pravnih interesa) kojim se odbija zahtjev CDT-a, Cetinje, 18. 9. 2023 (br. 07-037/23-UPI2).</i>
Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	<i>Rješenje Centra za konzervaciju i arheologiju kojim se odbija zahtjev CDT-a, Cetinje, 7. 12. 2023 (br. 04-2305/1).</i>
Opština Gusinje	<i>Rješenje Opštine Gusinje, Sekretarijata za planiranje prostor imovinu i zaštitu životne sredine, o odbijanju zahtjeva CDT-a, Gusinje, 29. 8. 2023 (br. 04-3653).</i>
Opština Kolašin	<i>Rješenje Opštine Kolašin - Sekretarijata za finansije, imovinu i ekonomski razvoj kojim se odbija zahtjev CDT-a, Kolašin, 6. 12. 2023 (br. 04-1294/up-2).</i>
EPCG - Željezara Nikšić	<i>Rješenje EPCG-Željezare Nikšić kojim se odbija zahtjev CDT-a, 8. 8. 2023 (br. 10-10-114-12).</i>
Opština Plav	<i>Rješenje Opštine Plav Sekretarijat za privredu, razvoj i finansije za CDT, Plav, 4. 9. 2023 (br. 3040-357).</i>
Šavnik „JU Centar za kulturu, sport i medije“	<i>Rješenje Opštine Šavnik-JU Centar za kulturu, sport i medije kojim se odbija zahtjev CDT-a, Šavnik, 31. 8. 2023 (br. 01-150).</i>

APPENDIX 3 – INSTITUCIJE KOJE POSJEDUJU INFORMACIJE O UMJETNIČKIM DJELIMA

NAZIV INSTITUCIJE	DOSTAVLJENA DOKUMENTACIJA
Ministarstvo odbrane	<i>Rješenje Ministarstva odbrane kojim se odobrava zahtjev CDT-a, Podgorica, 7. 8. 2023 (br. UPI 12-037/23-636/3).</i>
Ministarstvo javne uprave	<i>Rješenje Ministarstva javne uprave kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 28. 7. 2023 (br. UPI 01-037/23-1512/2).</i>
Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja	<i>Rješenje Ministarstva nauke i tehnološkog razvoja kojim se odbija zahtjev CDT-a, Podgorica, 1. 8. 2023 (br. 03-082/23-1464/2).</i>
Ministarstvo pravde	<i>Rješenje Ministarstva pravde o usvajanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 22. 8. 2023 (br. UPI 04-037/23-734/1).</i>
Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma	<i>Rješenje Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma o usvajanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 1. 9. 2023 (br. UPI 16-037/23-1058/2).</i>
Ministarstvo zdravlja	<i>Rješenje Ministarstva zdravlja kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 14. 12. 2023 (br. 037/23-2110).</i>
Ministarstvo rada i socijalnog staranja	<i>Rješenje Ministarstva rada i socijalnog staranja o usvajanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 7. 9. 2023 (br. UPI-01-037/23-98/2).</i>
Skupština Crne Gore	<i>Rješenje Skupštine Crne Gore o usvajanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 11. 8. 2023 (br. 00-41/23-32/3)</i>
Ustavni sud Crne Gore	<i>Rješenje Ustavnog suda Crne Gore kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 1. 8. 2023 (br. 557/23-1).</i>
Zavod za zapošljavanje Crne Gore	<i>Rješenje Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica 5. 9. 2023 (UPI br. 06/23-100/38).</i>
Zavod za školstvo	<i>Dopis Zavoda za školstvo kojim se usvaja zahtjev CDT-a, e-mail od 29. 7. 2023.</i>
Uprava prihoda i carina	<i>Rješenje Uprave prihoda i carina-Sektora za operativu u oblasti inspekcijiskog nadzora kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 28. 11. 2023 (br. 05/02-UP-1883/2-23-; Rješenje Uprave prihoda i carina kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 28. 11. 2023 (br. 05/02-UP-1883/2-23).</i>
Uprava za ljudske resurse	<i>Rješenje Uprave za ljudske resurse kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 30. 8. 2023 (br. UPI-08-037/23-54/2).</i>
Uprava za igre na sreću	<i>Odgovor Uprave za igre na sreću CDT-u, e-mail od 25. 8. 2023.</i>
Agencija za elektronske medije	<i>Rješenje Agencije za elektronske medije o prihvatanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 5. 9. 2023 (br. 02-1800/1).</i>
Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost	<i>Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost CDT-u, e-mail od 25. 8. 2023.</i>
Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice d. o. o	<i>Rješenje Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice d. o. o kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 14. 12. 2023 (br. 14084).</i>
Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore	<i>Rješenje Fonda za zdravstveno osiguranje kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 24. 8. 2023 (br. 01-7951).</i>
Investiciono-razvojni fond Crne Gore A. D	<i>Rješenje Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A. D kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 20. 12. 2023 (br. 0504-17020-10757-23/1).</i>
JU Glavni grad Podgorica, JU Muzeji i galerije Podgorice	<i>Rješenje JU Muzeji i galerije Podgorice o usvajanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 31. 10. 2023 (br. 1325).</i>
KIC „Budo Tomović“	<i>Odgovor KIC „Budo Tomović“ kojim se odobrava zahtjev CDT-a, e-mail od 30. 8. 2023.</i>

NAZIV INSTITUCIJE	DOSTAVLJENA DOKUMENTACIJA
Crnogorsko narodno pozorište	<i>Rješenje CNP-a kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 11. 12. 2023 (br. 5285).</i>
Biotehnički fakultet	<i>Odgovor Biotehničkog fakulteta UCG na dopis CDT-a Podgorica, 6. 9. 2023 (br. 07-3483).</i>
Građevinski fakultet	<i>Odgovor Građevinskog fakulteta UCG na zahtjev CDT-a, Podgorica, 5. 9. 2023 (br. 2023/01-677/1).</i>
Medicinski fakultet	<i>Rješenje Medicinskog fakulteta o usvajanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 8. 9. 2023 (br. 1120/1).</i>
Državna izborna komisija	<i>Rješenje Državne izborne komisije o djelimičnom usvajanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 15. 8. 2023 (br. 964/2).</i>
Državna revizorska institucija	<i>Rješenje Državne revizorske institucije kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 19. 12. 2023. (br. UPI 06-037/23-10/2).</i>
Zaštitnik ljudskih prava i sloboda	<i>Rješenje Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore kojima se prihvata zahtjev CDT-a, Podgorica, 17. 8. 2023 (br. 03-689/23-1).</i>
Centralna banka Crne Gore	<i>Rješenje Centralne banke Crne Gore o djelimičnom usvajanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 11. 8. 2023 (br. 12-5860-6/2023).</i>
Centralno klirinško depozitarno društvo	<i>Rješenje Centralnog klirinškog depozitarnog društva o usvajanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 17. 8. 2023 (br. 06-439).</i>
Javno preduzeće za Nacionalne parkove Crne Gore	<i>Rješenja Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore kojim se CDT-u dozvoljava izvod iz posebne evidencije pokretnih stvari a odbija se zahtjev koji se odnosi na informacije o autorima/-kama predmeta umjetničke i kulturne vrijednosti i dr., Podgorica, 15. 8. 2023 (br. 03-2855).</i>
Monteput	<i>Rješenje Monteputa kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 18. 8. 2023 (br. 8508).</i>
Notarska komora Crne Gore	<i>Rješenje Notarske komore Crne Gore kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 22. 8. 2023 (br. 1260-1/23).</i>
Nacionalna turistička organizacija Crne Gore	<i>Rješenje Nacionalne turističke organizacije kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Podgorica, 23. 8. 2023 (br. 01105-1501).</i>
Pošta Crne Gore AD Podgorica	<i>Rješenje Pošte Crne Gore AD Podgorica o usvajanju zahtjeva CDT-a, Podgorica, 18. 8. 2023 (br. 00020-20230803-15/2).</i>
JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić“	<i>Rješenje JU Centar za kulturu i sport „Milailo Lalić“ kojim se prihvata zahtjev CDT-a, Andrijevića, 4. 9. 2023 (br. 688).</i>
JU Kulturni centar Bar	<i>Rješenje JU Kulturni centar Bar kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Bar, 30. 8. 2023 (br. UPI-01-037/23-1/2).</i>
Opština Bar	<i>Rješenje Opštine Bar - Sekretarijat za kulturu kojim se usvaja zahtjev CDT-a Bar, 20. 9. 2023 (br. UPI 09-037/23-14/1).</i>
JU Centar za kulturu Berane	<i>Rješenje JU Centra za kulturu Berane kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Berane, 14. 9. 2023 (br. 02-082/23-492).</i>
Opština Berane	<i>Rješenje Sekretarijata za kulturu, omladinu i odnose sa nevladinim organizacijama kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Berane, 25. 8. 2023 (br. 20-669/23-230). Rješenje Opštine Berane - Direkcije za imovinsku i zaštitu imovinskih prava kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Berane, 31. 8. 2023 (br. 10-037/23-7/1).</i>
Opština Bijelo Polje	<i>Rješenje Opštine Bijelo Polje - Predsjednik kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Bijelo Polje, 5. 9. 2023 (br. 01-037/23-1084/3).</i>

NAZIV INSTITUCIJE	DOSTAVLJENA DOKUMENTACIJA
Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore	<i>Rješenje Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore Budva, 16. 8. 2023 (br. UPI 0201-52/3).</i>
Uprava za zaštitu kulturnih dobara	<i>Uprava za zaštitu kulturnih dobara CDT-u, e-mail od 15. avgusta 2023. i Korisnik pokretnih stvari u državnoj svojini, Obrazac PS-1, 31. 12. 2022.</i>
Državni arhiv Crne Gore	<i>Rješenje Državnog arhiva kojim se CDT-u dozvoljava pristup informacijama, Cetinje, 31. 7. 2023 (br. 06-UP-I-037/23-44/4).</i>
JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurađ Crnojević“	<i>Rješenje JU Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurađ Crnojević“ kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Cetinje, 18. 12. 2023 (br. 01-4388).</i>
Kraljevsko pozorište Zetski dom	<i>Zetski dom CDT-u, e-mail od 4. 12. 2023.</i>
Fakultet likovnih umjetnost	<i>Rješenje Fakulteta likovnih umjetnosti kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Cetinje, 11. 8. 2023 (br. 01-659/1).</i>
Opština Danilovgrad	<i>Rješenje Opštine Danilovgrad - Sekretarijata za imovinu, investicije i zastupanje, Danilovgrad, 5. 9. 2023 (br. UP 07-037/23-13/1).</i>
Gusinje-Centar za kulturu	<i>Rješenje JU centar za kulturu-Gusinje kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Gusinje, 23. 8. 2023 (br. 02-082/23-274).</i>
Igalo - Institut za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju	<i>Igalo - Institut za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju, Dostava popisnih lista i analitičkih kartica za djela likovnih umjetnosti sa stanjem na dan 31. 12. 2022. Igalo, 20. 10. 2023, (br. 01/1-3320).</i>
Opština Herceg Novi	<i>Rješenje Opštine Herceg-Novi, Kabinet predsjednika opštine, Herceg Novi, 8. 9. 2023 (br. 02-5-037-UPI-149/23-1).</i>
Opština Kotor	<i>Rješenje Skupštine opštine Kotor kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Kotor, 23. 8. 2023 (br. UP 11-037/23-101).</i>
Institut za biologiju mora	<i>Odgovor Instituta za biologiju mora UCG, Kotor, 1. 8. 2023 (br. 02-1690).</i>
Opština Mojkovac-Direkcija za imovinu	<i>Rješenje Opštine Mojkovac-Direkcija za imovinu kojim se usvaja zahtjev CDT-a, 25. 8. 2023 (br. UPI: 11-037/23-1).</i>
Fakultet za sport i fizičko vaspitanje	<i>Fakultet za sport i fizičko vaspitanje, Dostavljanje traženih informacija po zahtjevu broj 035-07/23 od 27. 7. 2023, Nikšić, 31. 8. 2023 (br. 01-845/1).</i>
Opština Nikšić	<i>Rješenje Opštine Nikšić kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Nikšić, 5. 9. 2023 (br. UP/10: 02-062-43/1).</i>
Institut za crnu metalurgiju	<i>Rješenja Instituta za crnu metalurgiju kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Nikšić, 25. 8. 2023 (br. 921/23).</i>
Opština Petnjica-Sekretarijat za lokalnu upravu	<i>Rješenje opštine Petnjica - Sekretarijata za lokalnu upravu kojim se djelimično usvaja zahtjev CDT-a, Petnjica, 4. 9. 2023 (br. 04-056/23-892).</i>
JU „Centar za kulturu“ Petnjica	<i>Odgovor JU Centra za kulturu Petnjica na zahtjev CDT-a, Petnjica, 7. 9. 2023 (br. 135/23).</i>
JU Centar za kulturu „Husein Bašić“	<i>Rješenje JU Centar za kulturu „Husein Bašić“ kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Plav, 22. 8. 2023 (br. 3-779/23).</i>
Opština Plužine	<i>Rješenje Opštine Plužine kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Plužine, 31. 8. 2023 (br. UPI 05-037/23-469/1).</i>
Opština Pljevlja	<i>Rješenje Opštine Pljevlja - Sekretarijat za kulturu, socijalna i druga pitanja kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Pljevlja, 8. 9. 2023 (br. UPI-01-037/23-501/4).</i>
Rudnik uglja, Pljevlja	<i>Dopis Rudnika uglja CDT-u, Pljevlja, 6. 12. 2023 (br. 02/1-16442/1).</i>

NAZIV INSTITUCIJE	DOSTAVLJENA DOKUMENTACIJA
Opština Rožaje	<i>Opština Rožaje, Služba Predsjednika, Rješenje kojim se dozvoljava djelimičan pristup informacijama CDT-u, Rožaje, 25. 8. 2023 (br. UPI 01-037/23 – 165/1).</i>
JU Centar za kulturu Tivat	<i>Rješenje JU Centar za kulturu Tivat kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Tivat, 5. 9. 2023 (br. 529/1-23).</i>
Opština Tivat-Predsjednik	<i>Rješenje Predsjednika opštine Tivat kojima se usvaja zahtjev CDT-a, Tivat, 5. 9. 2023 (br. 01-037/23-UPI-83/1).</i>
Opština Tuzi	<i>Rješenje opštine Tuzi kojim se usvaja zahtjev CDT-a, Tuzi, 30. 8. 2023 (br. 05-037/23-5399/2).</i>
JU KIC „Malesija“	<i>Rješenje JU KIC „Malesija“ kojim se dozvoljava pristup informacijama CDT-u, Tuzi, 28. 8. 2023 (br. 01-422/23).</i>
Opština Žabljak	<i>Rješenje opštine Žabljak (Glavni administrator) kojim se djelimično usvaja zahtjev CDT-a Žabljak, 25. 8. 2023 (br. 06-037/23-UPI-89).</i>

Master kvart, lamela F2/11 81000 Podgorica, Crna Gora
cdt@cdtmn.org | www.cdtmn.org